Ը. ՏԱՐԻ 2294 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 28 ՆԱԻԱՍԱՐԴ 4384 7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1891 15 ՍԷՖԷՐ 1309 ՇԱԲԱԹ

40 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՏԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ՝
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده
آره‌وارك ادارهسی

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 ՓԱՐԱ

ՏԱՐԻԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրամական արտաթ	150
» » Կէսամեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրների Տարեկան Դրամագլուխ	56
» » Կէսամեայ » »	28
Ընտիր Թուղթի վրայ մասնաւոր ստացող Տարեկան Օտ. Ոսկի	2
Գաւառաց Թղթատարի Նամակ միօրինակ	Ղրշ. 50

Խմբագրութեան ուղղուած Նամակ կամ լայլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Արեւելքի ներկայ համարը, բաց է իւր սովորական նիւթերէն, կը պարունակէ նաև հետեւեալ յօդուածներ.

ՀԱՒԱՏԱՑԹ ԱՐԵՂԱԿԱՆ (քանաստեղծութիւն) ԱԼՓԱՍԼԱՆ

ԳՐԱԴԱՏԱԿԱՆ. ՋՈՒՐ ՅՈՅՍԵՐ —Վէպ Շիրվանզատէի— ՄԿՐՏԻՉ Կ. ՇԱՀՆԱԶԱՐ

ՆՄԱՆՈՒԹԻՒՆ (Երգ) ՍԻՒԼԼԻ ԲՐԻՒՏՈՄ Թարգմ. ԱԼՓԱՍԼԱՆ

ԱՍԴԻՒ. Գրական վէպ Գարմէն Սիլվայի Թարգմ. Թ. Թ.

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԼՐԱԳՐԱՊԵՏԻ ՄԸ ՄԷԿ ՕՐՆ ԵԱՄԻՆ 2890. ԺԻԼ ՎԷՐՆ

ՆԱՄԱԿ ԱՆԳԼԻԱՑԷ Ափրիկէցի Երգեցիկներու խմբակը. ԱՐՄԷՆ ԳՆՈՒՆԻ

ԱՍՏԻ ԱՆՏԻ

Կը մեծիցուցնենք «Արեւելքը» ձեւաքէ գնողներուն որ չմոռնան ներկայ թերթին հետ լրագրավաճառէն պահանջել նաև յաւելուածը որ անվճար թուղթի վրայ տպուած է։ Ամբողջին գինը 40 փարա։

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՍԵՊՏ. 7|19 1891

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ԳԱՒԱՌԱՑ ԵՒ ԲԱՑԱԿԱՑԻՑ ՔՈՒԼԻՆ

Այս ինդրոյ վրայ մեր նախընթաց յօդուածին հրատարակումէն ետքն ալ առիթ ունենցանք դիտելու թէ եւրեստիրանական և այլ ազգային մարմիններու մէջ արդէն ընդհանուր ընդունելութեան արժանացած է սա գաղափար թէ այս անգամ պէտք է թողուլ որ գաւառական թեմորայք իրենց եկեղեցական և աշխարհական պատգամաւորներով երթան մասնակցին Հայրապետի ընտրութեան իշխան Տեղւոյն մէջ։

Այս կերպ մասնակցութիւն, թէև հնաւանդ սովորութիւն, բայց պարագայից բերմամբ երկար ժամանակէ ի վեր դադրած լինելով, և ի Կաւկասիա մասնաւոր ձեւակերպութեանց ենթարկուած դալով 1836էն և 1843էն ի վեր, բնական է որ գործողութեան մանրամասն պարագայից վրայ անստուգութիւն մը տիրէ դաղափարաց մէջ։

Այն մանրամասնութեանց մին սա է.—Այն թեմերը որք չկարենան ուղղակէս պատգամաւոր ղրկել, կամ թէ՛ եկեղեցական և թէ աշխարհական պատգամաւոր միանգամայն, կարող են իրենց ձայնը լսելի ընել, և ինչ միջոցաւ։

Տարակոյս չկայ թէ ամենէն աւելի բաղձալի դրութիւնն ա՛յն է որ անխիրտ ամէն թեմերէ եկեղեցական և աշխարհական պատգամաւորք, իրենց անցագրերն առնլով, երթան այն կրօնական պարտաւորութիւնը կատարել իւր սեփական նուիրական տեղւոյն մէջ։ Ցայսմ կը կայանայ գործին հոգեւոր ու բարոյական վեհութիւնն, և ձայնից բազմութեան մէջ կը կայանայ ճշմարտութիւնն, արդարութիւնն և ազգին կամքը։

Բայց որովհետեւ գուշակելի է որ՝ դէթ այս առաջին անգամուն՝ ամէն թեմեր ուղղակէս պատգամաւորներու ձեռամբ չկարենան մասնակցիլ, կ'արժէ պարզել բացակայից օրինական դիրքը կաթողիկոսական ընտրութեան պահուն։

Ըստ Պալաժենիոյ, Էջմիածնի Ընտրողական Ժողովը նախ կը պատրաստէ քառանուն ցուցակ մը, հաւաքելով ներկայից քուէներն, և կարդալով բացակայից նամակաւ ղրկած քուէները։ Ներկայից իւրաքանչիւրը բանիւ բերանոյ կը յայտնէ թէ ինք զո՛վ արժանաւոր կը նկատէ կաթողիկոսութեան, և ի հաստատութիւն իւր քուէին, իւրաւունք ունի քանի մը խօսք զրուցելու, և իւր ընտրելոյն բարեմասնութիւններն յիշելու։

Այս կերպիւ ներկայից և բացակայից առաւելագոյն քուէն ստացած չորս աւագագոյն ընտրելեաց մէջէն հետեւեալ օրը վերջնապէս կ'ընտրուին երկու հայրապետացու անձինք, որոց առաջինը, քանզի ազգային մեծամասնութեան քուէն ընդունած է, իրաւամբ կաթողիկոս համարելի է ըստ հնաւանդ դրութեան։ Բայց Պալաժենեան, իբր թէ հեռաւոր աշխարհներէ եկած պատգամաւորաց դիւրութեան համար, այն առաջին ընտրելոյն քով կը կցէ անմիջապէս ետքն եկող ընտրելոյն անունն, և երկուքը մէկէն կը մատուցանէ Ռուսիոյ Կայսեր հաստատութեան։

Արդ, նամակաւ ղրկուած քուէները թէեւ կը հաշուուին առաջին քառանուն ցուցակին պատրաստութեան համար, բայց հետեւեալ օրը կատարուած վերջնական ընտրութեան մէջ հաշուի չեն դրուիր։ Օրէնքը չընդունիր որ անոնք որ մեծ ծախք և յողնութիւն յանձն առնլով էջմիածին կուգան՝ հաւասար նկատուին անոնց որք իրենց տեղէն չշարժելով՝ միայն թղթով կը ղրկեն իրենց քուէն։ Ուստի, անձամբ ներկայ գտնուող պատգամաւորք միայն իրաւունք ունին քուէ տալու վերջնական ընտրութեան օրն։

Այս կէտ ապաքէն որոշ է ո՛չ միայն փորձառութեամբ այլ և Պալաժենիոյ 17 րդ յօդուածով, որ կը տրամադրէ թէ «Բոլոր ժողովական առնեն ընտրութիւն երկուց կանդիդատաց ի պաշտօն ծայրագոյն Պատրիարքի» (Կաթողիկոսի)։

Պալաժենիան կաթողիկոսական ընտրութեան հիմնական սկզբունքն եւ թէ յայտնած է, իսկ մանրամասնութիւնք որոշուած են յատուկ կանոնագրով մը, Կանոնք է հրամանագրեալ Վսն ընտրութեան ծայրագոյն Պատրիարք Կարապետին Ամենայն Հայոց անուամբ, զոր Պալաժենիոյ հաստատումէն եօթն տարի ետքն, 1843 ապրիլ ամսուն, հաստատած է էջմիածնի Սինոդն, և յօրէ անտի նոյն Հրահանգին համաձայն կատարուած են կաթողիկոսական ընտրութիւնք։

Այս հրահանգին Ա. Գլուխը կը նշանակէ թէ ո՛յք կը մասնակցին կաթողիկոսին ընտրութեան։

Բ. Գլուխը կը պարզէ ընտրութեան նախընթաց ձեւակերպութիւններն։

Գ. և Դ. Գլուխները կը ցուցնեն չորս աւագագոյն ընտրելեաց որոշման կերպն, և Ընտրողական Ժողովոյն զբաղմանց կարգն։

Ե. Գլուխը կը սահմանէ վերջնական երկուց ընտրելեաց որոշումն։

Զ. Գլուխ վերջին Գլխոյ մէջ ևս տարամարուած է թէ «Դատողութիւնք բացակայ պատգամաւորաց ոչ ընդունին ի հաշիւ ձայնիցն», յենլով Պալաժենիոյ վերոյիշեալ յօդուածին վրայ։

Արդ, եթէ թեմ մը չկարենայ իւր պատգամաւորներն անձամբ ղրկել յէջմիածին, միջոց չունի՞ իւր քուէն կշռել տալու ընտրական նեժարին մէջ։ Անպատճառ դատապարտուած է քառանուն ցանկին միայն յօրինման մասնակցիլու։

Ընտրական Հրահանգին 33 յօդուածներուն մէջ բացատրութիւն մը չկայ այս կէտի վրայ։ 20րդ Յօդ. կ'ըսէ թէ «Զայնք ամենայն անդամոց Ժողովոյն հաւասար են միմեանց»։ Արդեօք պէ՞տք էր հետեւցնել այս պատգամաձեւ պարբերութենէ թէ «Իւրաքանչիւր ժողովական մէ՛կ քուէ միայն կունայ տալ»։

Բայց ահա մեր տարակոյսը կը փարատէ էջմիածնէն իրաւագէտ և իրաղեկ անձնաւորութեան մը կողմէ եկած նամակ մը, որոյ հետեւեալ պարբերութիւնը նոյնութեամբ կ'ընդդիմանկենք.

«Սինոդի կողմից գրուեց «Կառավարչապետին (Կաւկասիոյ) կաթողիկոսական հրաւիրաթղթոց մասին։ «Դեռ պատասխան չկայ։ Ըստ մեր «կարծեաց, նոքա շատ ուշ կ'ուղարկեն, և հարկաւոր չէ սպասել, քանի որ արդէն լրագրով «իմացուած է կաթողիկոսին մահը եւ «հրաւիրաթղթոց յղումը։ Իւր ժամանակին կարգադրութիւնքն անելու է, «առանց սպասելու հրաւիրաթղթոց «ստացմանը։ Իրաւունքներ ի պարտականութիւն ներկայ կը մնան այս։ Եթէ, կարող է ամբիշ վիճակի պատգամաւորի յայն բերել իւրեւեր։ զի իրաւունքներ պարտականութիւն։ Յայն իրաւունքն ունի կրելու։ և բացի այս, «մի վիճակի պատգամաւոր կարող է «մինչեւ անգամ Ռուսաստանցի մէկին «տալ իւր ձայնը։ Ի հարկէ այս ամենը «պէտք է լինի օրինաւոր վաւերական «թղթով։

«Այս բաները հարկաւոր համարեցի «գրել ձեզ տեղեկութեան համար։ զի «հարցմունքներ լինում են մեզ։»

Ուրեմն, եթէ սխալ է անոնց կարծիքն որք կ'ըսէին թէ մէկ պատգամաւոր մէկ ձայն միայն կարող է տալ, սխալ պէտք է համարիլ և անոնց կարծիքն որք կ'ենթադրէին թէ մէկ աշխարհական պատգամաւոր միանգամայն քանի մը թեմերու աշխարհական պատգամաւորի պաշտօն կարող է կատարել, և մէկ եկեղեցական պատգամաւոր՝ միանգամայն քանի մը առաջնորդներու ներկայացուցիչ համարուիլ, և անոնց անուամբ քուէ տալ մինչեւ վերջը։

ԷՋՄԻԱԾՆԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Նոյն թղթակցութենէ կը քաղենք հետեւեալ տեղեկութիւններն եւս.

«Այս տեղ լուր են տարածում թէ Պոլսոյ հոգեւորականաց չատեր, նոյնպէս և աշխարհականներից ոմանք, ցանկանում են Կաթողիկոսական Աթոռոյ անկանումն, իսկ Ս. Պատրիարք Հայրն և իւր համախոհ անձնաւորութիւնք հակառակ են այդ մտքին։ Թէեւ ցաւալի լուր է, բայց և այնպէս յոյս մեծ ունինք թէ խոհական ընթացքով կ'ուշնչանան այնպիսի խորհուրդք։

«—Օրերս մս խուսում է մի խնդիր է մտած Սինոդ՝ Թ. ստորագրութեամբ, որով խնդրում է իւր կնոջ տկարութեան պատճառաւ արձակել նրան և թոյլատրել ուրիշի հետ ամուսնանալու։ Սորա պատմութիւնն այսպէս է.—Այս մարդ բաւական կարողութեան տէր լինելով, դեռ Կաթողիկոսի կենդանութեան ժամանակ միջնորդներ ձգեց, խոստանալով 25 հազար ռուբլի նուիրել էջմիածնին։ բայց մերժումն ստացաւ թէ նա խոստացել է պակասն ժամանակ ինչ տեսակ տկարութիւն էլ պատահի մինչեւ անգամ անդամալուծութիւն և ուրկութիւն՝ տէր է իւր կնոջ։ Ուստի, տկարութեան համար ինչ էլ որ լինի, անկարելի է պակաս լուծել։—Իսկ այժմ տեղւոյս գաւառապետ Խանդամանցն, որ մտերիմն է Գէր. Տ. Երեմիա Ս. Եպիսկոպոսին, միջամտում է այս գործի մէջ, և խոստանում է էջմիածնին նուիրել 12—15 հազար ռուբլի, իսկ մնացեալ 10 հազար ռուբլի երեւի կամենում են աշխատութեան վարձատրութիւն ընդունելն և անուշ անեն։ Ահա՛ թէ ինչո՛ւ այդպիսի մարդիկ կամենում են ոտանանել Ն. Գերապատուութեան, որպէս զի իրենց հաշիւներին յարմարցնեն նրան։ Բայց յետոյ ո՞վ է մնում պատասխանատու ազգի և եկեղեցու առաջ։...

«—Գէր. Արքեպսկէս եպիսկ. Բարթուղիմէոս վարդապետի հետ յուլիս 27ին այս տեղից արձակուրդ ստացաւ, գնաց Սեւանի վանքը՝ ծովի ջրում լողանալու՝ իւր առողջութիւնը վերականգնելու համար։ Տեղեկացանք որ երկու օր միայն մնացել է այնտեղ։ Ասում են թէ գնացել է Տփղիս, իւր համակրողաց հետ խորհրդակցելու կաթողիկոսական խնդրի վերաբերութեամբ։ Ոմանք էլ ասում են թէ Դիլիջանից այն կողմը մի կայարանում իջեւանել են, որ տեղ Տփղիսի իւր համակրողք եկել և խորհրդակցել են։ Այժմ լսուում է թէ վերադարձած են Սեւանայ վանքը։

«—Աբբաթ ամսագրի մէջ կարդում ենք յայտարարութիւն, որով արտաքսեալ աշակերտներին կոչին հրաւիրում են Գէորգեան ճեմարան ընդունելու։ Ընդդէմ չենք կարող լինել այդ բանին, միայն եթէ գրաւոր զրկեն նորոգեալ հրաւիրագրի մը մէջ։ Ապաստանարան մը գտած էին։

Ճամբան՝ Քրիքէ հացի կտորուանք ժողուած էր, զորս լափեցին։ Եւ որովհետեւ խոնջութենէ կը մարէին, քնացան։

Սակայն. գիշերն, այնպէս թուեցաւ Շարլոյի որ Պարույլ կ'ելնէր, կը սողոսկէր և կ'առնէր կը քալէր։

Բայց երբ առուն արթնցաւ՝ ցուրտէն բոլորովին ընթարմացեալ, տղան իր մօտ կը գտնուէր։

Զաղացքին մարդիկը քունի մէջ էին տակաւին։ Անտառներուն վերեւը տարտամ մէգ մը հալիւ ցոյց կուտար թէ արշալոյսը մօտ է։

—Մեկնինք, ըսաւ Պարույլ, որ բնակ, նարար խուսմրին պէտն էր եղած։

Բազուկին տակ չոր խոտի մէջ պլլուած ծրար մը կար։

—Ի՞նչ է սա տարածդ, հարցուց Շարլօ։

—Զաղացպանին մէկ նուէրը... ի՞նչ ազնիւ մարդ։

Ուրիշ բան չըսաւ։ Բայց երբ երկու ժամ քալեցին, կանգ առին դաշտի մը մէջ, պուրակի մը եռին որ կը պատսպարէր զիրենք հիւսիսային սառուցիկ հովին դէմ, եւ սկսան հաց ուտել։

Իրենց դիմացը, Լուառ լայն ժապաւէնի մը պէս կը փաղփաղէր նորածագ եւ չողարձակ արեգին մէջ և Օռլէան կը տարածուէր իր եզերց վրայ։

Պարույլ քակեց իր ծրարը։

Ոսկի պատուական ապուխտ մը էր, որմէ երեք կտոր կտրեց և առատօրէն բաշխեց, ամենէն խոշոր մասը պահելով սակայն։

—Կարծեմ թէ չի գողցար, հէ՞, հարցուց Շարլօ։

—Տխմար է ի՞նչ է սա սրիկան, ըսաւ Պարույլ։ Եւ ասկից զատ եթէ գողցած իսկ ըլլայի, ուրիշ անհո՞մ պիտի ըլլար։ ո՞չ։ անանկ է նէ կե՛ր։

Շարլօ վարանեցաւ, բայց շատ անօթի էր։ Քրիքէ, անհոգ, արդէն կը լափէր։ Ակամայ համոզուեցաւ Շարլօ։ Պարույլ՝ իր աչքին ծայրովը զայն կը դիտէր հեգնօրէն։ Բայց բան մը չըսաւ։

Օռլէանն իրենց ալ կողմը ձգելով՝ Շարթրի ճամբան բռնեցին։ Երբ հացերնին հատնէր, Քրիքէ կը մուրար։ Երբեմն քանի մը սու կընդունէր։ Այն ատեն գեղջուկ պանդոկ մը կը մտնէին եւ քիչ մը գինի կը խմէին։ Միշտ սայլատանց մէջ կը պառկէին։

Այս կերպով անցան Շաթոտէօնէն, Շարթրէն, Տրէօն եւ իրենց մեկնումին վեցերորդ օրը Մանթի շրջականներն հասան։ Ապուխտն հատած էր։ Քիչ անգամ հաց ձեռք կը ձգէին։ Քանի մտնեալին Փարիզի, մուրացկանութիւնն այնքան կը դժուարանար։ Շատ անգամ նախատինքներով կը վռնտուէին։ Կասկածոտ կերպիւ անոնց երեսը կը նայէին։ Անգամ մը քիչ մնաց որ ճամբան ձերբակալուէին ոստիկանաց կողմէ։

Բարեբախտաբար գիշեր էր։ Դաշտերուն մէջ նետած էին ինքզինքնին։

Այս անգամ, չէին համարձակած հիւրընկալութիւն խնդրել ագարակի մը մէջ։ Բացօթեայ պառկած էին։

Սակայն ճամբուն վրայ հանդիպած էին սիրուն եւ վայելուչ տուներու, Սէնի հրապուրիչ ափանց երկայնութեամբը շինուած։

Պարույլ, որուն աչուքները չպարանեղ արտայայտութիւն մը ունէին, կըսէր.

—Երկիրն հարուստ է... լաւ գործ կը տեսնուի։

Այդ գիշերը, զոր փոսի մը մէջ անցուցին, Պարույլ չի պառկեցաւ։ Քրիքէի վերջին ողորմութիւններէն քանի մը սու մէկդի դնելով՝ ծխափող մը, ծխախոտ եւ լուցկի գնած էր։ Սկսաւ ծխել, տարտամորէն դիտելով դաշտերէն որ չուրջը կը տարածուէր։ Իրենց գտնուած տեղէն կը լսուէր Սէնի հոսանքին ձայնը, որ ձմեռնային անձրեւներէն ուռած էր։

Մէկէնմէկ Պարույլ մրմռաց.

—Այո, ապահով եմ, այս տեղուանքը աղէկ գործեր կը գտնուին... բայց միս մինակ եմ... սա երկուքը՝ տակաւին հասունցած չեն։

Եւ թոթուելով իր զօրեղ ուսերը.

—Հետեւապէս, առանձին պիտի աշխատիմ։

Ծխախոտը խմեց վերջացուց։ Յետոյ, դէպի Սէն գետ իջաւ։ Ցերեկը, ուշադրութեամբ դիտած էր տուներն, որոց գոց փեղկերը կը ցուցնէին թէ տանուտէրք բացակայ են։

—Այս տուներուն մէջ քիչ մը արծաթեղէն գտնուելու է, մտածեց։

(Շարունակելի)

—)(48)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԵՐԿՈՒ ԱՆՄԵՂՆԵՐ

ԺԻԼ ՄԱՌԻ

ՄԱՍ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՄԵԾ ՀԱՍԱՐԱՅՆԵՐԷՆ

—Կուզէ՞ք որ ձեզի ընկերանամ, հարցուց նա, երկչոտութեամբ։

—Բայց այո, այո, ըսաւ Պարույլ։ Աւասիկ խուսմ մը եղանք։ Պիտի զուարճանանք... Ոմքիդ ձեւէն ամենեւին չի պիտի կասածին վրադ... ագարակներուն մէջ պիտի մտնաս մուրալու... դուն պիտի տնուցանես մեզի...

Շարլօ եւ Քրիքէ չէին հասկնար։

Արդէն հալիւ լսած էին։

Շարլօ կը համբուրէր Քրիքէն, որ կ'ըսէր.

—Վարպետէս բաժնուելուս վրայ շատ կը ցաւիմ, բայց, չիտակն ըսելով՝ լաւագոյն կը սեպեմ քեզի հետ ըլլալ, Շարլօ...

—Իմ խո՛ղճ Քրիքէս։ Ի՞նչ երջանիկ պիտի ըլլանք։

Բայց Պարույլ վերջ մը դրաւ այս սրտագեղութեանց.

—Փախչի՞նք, ըսաւ հրամայական ձայնով։

Եւ փախան, Քրիքէ, հակառակ իր խեղութեան, գրեթէ անոնց չափ արագ վազելով։

Է

Իրարու հարցուցած չէին թէ ո՛ւր պիտի երթան։ Քրիքէ անհոգ էր այս մասին, քանի որ պատրաստ էր հետեւիլ Շարլոյի մինչեւ աշխարհիս ծայրը։ Գալով Քրիքէի եւ Շարլոյի, այս կանխամտածութիւնը զանոնք չէր կասեցուցած։ Նախ փախչիլ, կարելի եղածին չափ հեռու ըլլալ կուզէին գաղթականութենէն։ Մանաւանդ կուզէին հեռի մնալ մարդարնակ վայրերէ, յորս ոստիկանութիւնը պիտի կրնար վտանգաւոր տեղեկութիւններ քաղել իրենց վերաբերեալ։ Բարեբախտաբար, այդ անհուն տարածութեամբ երկիրները քիչ մարդաբնակ են։ Ամենուրեք անտառներ։ Գիւղերն իրարմէ հեռու կը գտնուին։

Երբ դաշտերուն մէջ նշմարէին գիւղացի մը որ հողը կը հերկէր, երբ, ճամբուն վրայ, իրենց առջեւ, սայլակ մը երեւան գար, երբ, անտառի մը մէջ լսէին փայտահատի կացինին թնդիւնը, կը պահուըտէին։

Ամեն մարդկային արարածէ խոյս կուտային, իբր թէ արդէն ոճիր մը գործած ըլլային։

Առանց գիտնալու եւ տեղեկութիւն առնելու, իրենց դիմացն ելած ճամբան բռնած էին, որ եզերեալ էր տափաստաններով և անտառներով։ Շոմնի մեծ գիւղին հեռուէն անցած էին, երկար շրջաններ ըրած էին՝ հեռանալու համար անտառներուն մէջ սփռուած դղեակներէն, որոց սպիտակ ճակատները կը նշմարէին երբեմնակի։

Գիշերը վրայ կը հասնէր երբ կանգ առին, դուրս ելնելով բարձրաբերձ կաղնիներու անտառէ մը, մէկ քիլոմեթր հեռի Լա Ֆերթէ-Սէնթ-Օպէն անուն գիւղէն, որ իրենց անծանօթ էր, վանդի գաղթականաց հետ պտոյտի ելած ատեններն Շոմնէն անգին չէին անցներ։

Հոն խորհրդակցեցան։

Նորէն չէին կրնար աւանը մտնել։ Մութ չատ մօտ կը գտնուէր։ Հակառակ իրենց զգեստուց տարբերութեան, կրնային կասկած շարժել։

Կէս ժամու չափ հանգիստ առին և նորէն ճամբայ ելան։

—Օռլէան այս ուղղութեան մէջ ըլլալու է, ըսաւ Պարույլ, քանի որ միշտ ճամբուն մօտէն քալեցինք, դէպի Փարիզ երթալով։

—Ագարակի մը մէջ պառկելու տեղ կը խնդրենք, ըսաւ Շարլօ։

—Այո, պառկելու տեղ դիւրաւ պիտի գտնենք... բայց ուտելի՞ք։

—Ագարակներէն պիտի երթամ հաց խնդրեմ, ըսաւ Քրիքէ։ Սրունքիս կաղութեան պատճառաւ, չպիտի վռնտեն զիս։

—Շատ աղէկ...

Ժամն ութին ատենները, պղտիկ գետակի մը եզրն մենաւոր տուն մը նշմարեցին։ Հոն գացին։ Սայլատուն մը ցոյց տուեցաւ իրենց ուր խչտեակ կար։ Այդ տեղ պարտաւոր էին պառկիլ։ Սաստիկ պիտի մսէին։

Բայց այդ բանին վրայ չի մտածեցին։ Ապաստանարան մը գտած էին։

Ճամբան՝ Քրիքէ հացի կտորուանք ժողուած էր, զորս լափեցին։ Եւ որովհետեւ խոնջութենէ կը մարէին, քնացան։

Սակայն. գիշերն, այնպէս թուեցաւ Շարլոյի որ Պարույլ կ'ելնէր, կը սողոսկէր և կ'առնէր կը քալէր։

Բայց երբ առուն արթնցաւ՝ ցուրտէն բոլորովին ընթարմացեալ, տղան իր մօտ կը գտնուէր։

Զաղացքին մարդիկը քունի մէջ էին տակաւին։ Անտառներուն վերեւը տարտամ մէգ մը հալիւ ցոյց կուտար թէ արշալոյսը մօտ է։

—Մեկնինք, ըսաւ Պարույլ, որ բնակ, նարար խուսմրին պէտն էր եղած։

Բազուկին տակ չոր խոտի մէջ պլլուած ծրար մը կար։

—Ի՞նչ է սա տարածդ, հարցուց Շարլօ։

—Զաղացպանին մէկ նուէրը... ի՞նչ ազնիւ մարդ։

Ուրիշ բան չըսաւ։ Բայց երբ երկու ժամ քալեցին, կանգ առին դաշտի մը մէջ, պուրակի մը եռին որ կը պատսպարէր զիրենք հիւսիսային սառուցիկ հովին դէմ, եւ սկսան հաց ուտել։

Իրենց դիմացը, Լուառ լայն ժապաւէնի մը պէս կը փաղփաղէր նորածագ եւ չողարձակ արեգին մէջ և Օռլէան կը տարածուէր իր եզերց վրայ։

Պարույլ քակեց իր ծրարը։

Ոսկի պատուական ապուխտ մը էր, որմէ երեք կտոր կտրեց և առատօրէն բաշխեց, ամենէն խոշոր մասը պահելով սակայն։

—Կարծեմ թէ չի գողցար, հէ՞, հարցուց Շարլօ։

—Տխմար է ի՞նչ է սա սրիկան, ըսաւ Պարույլ։ Եւ ասկից զատ եթէ գողցած իսկ ըլլայի, ուրիշ անհո՞մ պիտի ըլլար։ ո՞չ։ անանկ է նէ կե՛ր։

Շարլօ վարանեցաւ, բայց շատ անօթի էր։ Քրիքէ, անհոգ, արդէն կը լափէր։ Ակամայ համոզուեցաւ Շարլօ։ Պարույլ՝ իր աչքին ծայրովը զայն կը դիտէր հեգնօրէն։ Բայց բան մը չըսաւ։

Օռլէանն իրենց ալ կողմը ձգելով՝ Շարթրի ճամբան բռնեցին։ Երբ հացերնին հատնէր, Քրիքէ կը մուրար։ Երբեմն քանի մը սու կընդունէր։ Այն ատեն գեղջուկ պանդոկ մը կը մտնէին եւ քիչ մը գինի կը խմէին։ Միշտ սայլատանց մէջ կը պառկէին։

Այս կերպով անցան Շաթոտէօնէն, Շարթրէն, Տրէօն եւ իրենց մեկնումին վեցերորդ օրը Մանթի շրջականներն հասան։ Ապուխտն հատած էր։ Քիչ անգամ հաց ձեռք կը ձգէին։ Քանի մտնեալին Փարիզի, մուրացկանութիւնն այնքան կը դժուարանար։ Շատ անգամ նախատինքներով կը վռնտուէին։ Կասկածոտ կերպիւ անոնց երեսը կը նայէին։ Անգամ մը քիչ մնաց որ ճամբան ձերբակալուէին ոստիկանաց կողմէ։

Բարեբախտաբար գիշեր էր։ Դաշտերուն մէջ նետած էին ինքզինքնին։

Այս անգամ, չէին համարձակած հիւրընկալութիւն խնդրել ագարակի մը մէջ։ Բացօթեայ պառկած էին։

Սակայն ճամբուն վրայ հանդիպած էին սիրուն եւ վայելուչ տուներու, Սէնի հրապուրիչ ափանց երկայնութեամբը շինուած։

Պարույլ, որուն աչուքները չպարանեղ արտայայտութիւն մը ունէին, կըսէր.

—Երկիրն հարուստ է... լաւ գործ կը տեսնուի։

Այդ գիշերը, զոր փոսի մը մէջ անցուցին, Պարույլ չի պառկեցաւ։ Քրիքէի վերջին ողորմութիւններէն քանի մը սու մէկդի դնելով՝ ծխափող մը, ծխախոտ եւ լուցկի գնած էր։ Սկսաւ ծխել, տարտամորէն դիտելով դաշտերէն որ չուրջը կը տարածուէր։ Իրենց գտնուած տեղէն կը լսուէր Սէնի հոսանքին ձայնը, որ ձմեռնային անձրեւներէն ուռած էր։

Մէկէնմէկ Պարույլ մրմռաց.

—Այո, ապահով եմ, այս տեղուանքը աղէկ գործեր կը գտնուին... բայց միս մինակ եմ... սա երկուքը՝ տակաւին հասունցած չեն։

Եւ թոթուելով իր զօրեղ ուսերը.

—Հետեւապէս, առանձին պիտի աշխատիմ։

Ծխախոտը խմեց վերջացուց։ Յետոյ, դէպի Սէն գետ իջաւ։ Ցերեկը, ուշադրութեամբ դիտած էր տուներն, որոց գոց փեղկերը կը ցուցնէին թէ տանուտէրք բացակայ են։

—Այս տուներուն մէջ քիչ մը արծաթեղէն գտնուելու է, մտածեց։

(Շարունակելի)

հացնելէն ետեւ եթէ գումարներ մնան տրամադրելի, դրամն ո՛չ թէ բաժնետեարց պիտի դարձուի այլ հրէական այն հասատութեանց որք այս գաղթային ընկերութեան յար և նման նպատակներով կը գործեն։

ՀՈՒՆՁԲՔՆ Ի ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Ի Պուլկարիա, կակուղ ցորենն այս տարի անցեալ տարուընէ շատ է։ իսկ կարծր ցորենը վերջաւորեցաւ վերջին անձրեւներէն, և անցեալ տարուան չափ չկայ։ Վարսակը (եուլաֆ) քիչ է, և շատ չպիտի արտածուի։ Եգիպտացորդերը շատ է անցեալ տարուընէ, նաեւ կորեանի, և երկուքնալչատ կ'ուզուին դուրսէն։ Արմտեաց ամեն տեսակներուն գինը բարձրացած լինելով այս տարի, Պուլկարիոյ ժողովուրդն և կառավարութիւնն անցեալ տարուընէ շատ աւելի պիտի շահին։ Հունձքն իւր ամբողջութեամբ անցեալ տարուընէ շատ է քիչ չէ, բայց չնորհիւ գնոց բարձրացման, տասանորդի տուրքն անցեալ տարուանին կրկինն արտադրեց այս տարի։ Տասանորդաց վաճառումն անցեալ երկուշաբթի սկսաւ և առաջիկայ շաբթուն կը վերջանայ։

ԱՐՄԱՏԵԱՑ ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ՁԱՐԻՆ ԵՒ ՁԱՐՈՒՀԻՈՑՆ

Ալեքսանդր Բ. Կայսեր գահաժառանգ երէց որդին, Նիքոլա, որ նշանուած էր Դանիոյ Թագաւորին դստեր՝ Տակմար իշխանուհւոյն, իւր մահուան անկողնոյն վրայ կապ ըրաւ իւր կրտսեր եղբօր՝ Ալեքսանդրի՝ ամուսնանալ իւր նշանածին հետ, զոր ինք (Նիքոլա) շատ կը սիրէր, և կը փափաքէր որ անպատճառ Կայսրուհի լինէր օր մը։ Ալեքսանդր (արդի Կայսրը) խոստացաւ։

Տարի մը անցած էր այն ողբալի օրէն, և օր մը գահաժառանգ Ալեքսանդր մեծ դուքս Տակմար իշխանուհւոյն հետ կը չրջայէր Քոփենհակի ծովեզերքին մօտ, երբ իրարու խոստացան յաւիտենական սէր և հաւատարմութիւն։ Դանիոյ Թագաւորն ամենայն պարզութեամբ կատարեց իւր ազգական նշանախօսութիւն, վրանի մը տակ, Սուճոյի դիմաց, ծովեզերքին վրայ, ուր ձկնորք միայն ականատես եղան արարողութեան։ Երբ արքայական գերդաստանի նշանախօսութեան հացկերոյթը վերջացաւ, Քրիստիան Թագաւորը վրանէն ելնելով, դէպի ձկնորսներն յառաջացաւ, և իւր սովորական ընտանի ոճով բաւ անոնց որ բաժակ պարպեն իւր նոր փեսին և իւր սիրեցեալ աղջկան կենաց։ Զկնորսներուն հացկերոյթ մը տրուեցաւ։ Այս դէպք 1866 տեսա։ 3\15ին տեղի կ'ունենար։

Այս տարի ճիշդ նոյն տեղն և նոյն պարզ եղանակաւ, նոյն Քրիստիան Թագաւորին նախագահութեամբ, հանուրց Ռուսաստանեայց օգոստափառ Կայսրն եւ Կայսրուհին իրենց նշանախօսութեան 25 ամեակը տօնեցին։

ԱՅՍ ԱՒՈՒՐ ՍՈՒՐՉԱՆՈՒԱՆ

Պ. Վիշնէկրածքի յետագնդեց նոր Թղթադրամ չրջաբերութեան հանելու տնօրինութիւնը, նկատելով թէ զանազան նահանգներէն մեծաքանակ գումարներ ղրկուած են պետական դրամատան։

—Վարչապետ կը ծանուցուի թէ գործերը կը դադրին ամեն կողմէ, և օր ըստ օրէ կ'աւելնայ անգործ մնացած գործաւորներուն թիւը։

—Քիչվի պատերազմական ատեանը Քրասնիյքի անուն աւստրիացի հպատակ մը ի Սիպերիա աքսորման և երկու Ռուսեր երեք և ութ տարուոյ պայմանաժամերով բանի աշխատութեան դատապարտեց, որովհետեւ ռուս բանակին վերաբերեալ գնումներ կը յանձնէին աւստրեան իշխանութեանց։

—Վիրհէլմ Կայսր Ցոն Վէյտէլ զօրավարն արտաքին գործոց նախարարութեան մէջ բարձր պաշտօնի մը կոչելով ժամանակ մը վարժեցնելէն ետեւ, այժմ կամք յայտներ է Փարիզի գեսպան կարգելու փոխանակ Մ'ենդէր Կոմսին։

—Պելկրատ կը հեռագրուի թէ Պոսնիայի գաղթականք որք հոն կը գտնուին ուղերձ մը կը ղրկեն ի Ռուսիա։

—Հանրի տ'Օրլէան իշխանն, որ այցելած է ի Յայրագոյն Արեւելս, նամակ մը գրելով Փարիզեան Թերթի մը, կը յայտարարէ թէ «Մեք պէ՛տք է միջամտենք ի Զինատան, ուր մեր շահեր, մեր ազդեցութիւն և մեր հայրենակցաց կեանքն իսկ ի վտանգի են։ Մեք անարգուած ենք հոն, և փորձը ցուցած է թէ Զինատան բիրտ այժը միայն կը ճանչէ։»

—Երկուշաբթի, Ամերիկացի մը, Անգլիացի մը և Սկանտինաւ մը (Շուէտ Նորվեկեացի) պիտի մրցին՝ լողալով Մանչի ծովուն վրայ, Ֆրանսական եղերքէն անգլիական եղերքն անցնելով։

—Պ. Սթէնլի և իւր կին ի մօտոյ պիտի այցելեն Պելժիոյ Թագաւորին, յետ որոյ ըստ ոմանց Աւստրալիա պիտի երթան, ուր Պ. Սթէնլի պիտի կրնէ կամ շարունակէ Միացեալ Նահանգաց մէջ ըրած հրապարակախօսութիւններն իւր ափրիկեան երկրախուզութեան վրայ։ Ըստ այլոց, Պ. Սթէնլի Պելժիոյ Թագաւորէն հրաւէր պիտի ընդունի նոր արշաւանք մ'ընելու Ափրիկէի խորերը։

—Պ. տը Ֆրէսինէ արտաքին գործոց Պելգիոյի ամրութեանց յանձնաժողովը վեց նոր ամրոցներ կառուցանելու է պաշտպանութիւն Սալպէի բերդին։ Գերմանիոյ հետ նոր պատերազմի մէջ, Ֆրանսական պաշտպանութեան առաջին գծին վրայ կը գտնուի Պելգիոն։

—Գալմաչէտա դիկտատորին պարտութեամբ վերջացեալ Քիլիի քաղաքային պատերազմին ծախքն եղաւ՝ երկուսանք՝ 70 միլիոն տալար կամ 350 միլիոն ֆր., թէև՝ ութ ամսոյ միջոցին՝ միայն 4 կամ 5 կարեւոր ճակատամարտք տեղի ունեցան ցամաքի և ծովու վրայ։

—Մանիփուրի պատերազմն յաջող վախճանի մը բերելէն և գլխաւոր հականգլիական գործիչներն ի կախաղան հանելէն ետեւ, անգլուհնդիկ կառավարութիւնը սա կարգադրութիւնն ըրաւ այն դրացի երկրին համար.—Դահազուրի վեհապետին գերդաստանին ազգականներէն Զուտա Ջանտ անուն հնգամեայ տղայն Ռանճա հասարակ տիտղոսով Մանիփուրի իշխան կարգեցին, բայց մինչեւ որ չափահաս լինի, կառավարութիւնը պիտի գլուխնուի անգլիացի խնամակալի մը ձեռք, որ է անգլուհնդիկ կառավարութենէն անուանեալ քաղաքական պաշտօնեայ մը։ Մանիփուր տուրք պիտի վճարէ Անգլիոյ Տէրութեան։ Իշխանութիւնը ժառանգական պիտի լինի այս տղուն կազմելիք գերդաստանին մէջ, յորդւոց յորդի։

ԱԶԳԱՑԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Նորընտիր Քաղաքական ժողովը չկրցաւ երեկ իւր առաջին նիստը կազմել, անդամոց մեծագոյն մասին բացակայութեան պատճառաւ։

Քաղաքական ժողովոյ տասներեք անդամներէն հինգը գրաւոր հրաժարական մատուցած են առ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն։ Հրաժարողք են՝ Վահէ. Սիմոն պէյ Մաքսուտ, Սահակ փաշա Ալանեան, Էլիսա էֆէնտի Զայեան, Գրիգոր էֆէնտի Խրտրբեան և Տիգրան էֆէնտի Եուսուֆեան։

Ս. Պատրիարք Հօր հրաւէրին երեկ անձամբ պատասխանած էին Ազն. Տեարք՝ Համազասպ էֆ. Պալլարեան, Յովհաննէս էֆ. Թորոսեան, Ռեֆիթոս էֆ. Պերպէրեան, Տիգրան էֆ. Բաբազանեան և Մկրտիչ էֆ. Աստեան։

Իսկ Վահէ. Սահակ փաշա Ալանեան, որ ներկայ էր, իւր հրաժարականը մատոյց առ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն։ Ներկայք մինչեւ ժամ 7 իրենց միւս պաշտօնակցաց դալատեան սպասելէ յետոյ մեկնեցան։

Ժողովականաց մեկնելէն յետոյ, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը նոր հրաւիրագրեր ուղղեց Քաղաքական ժողովոյ բոլոր անդամոց, մասնաւորապէս կոչումն ընելով հրաժարելոց՝ և վերստին յեշեցնելով Ազգային ժողովոյ վերջին նստի որոշումը։ Ըստ այսմ, Քաղաքական ժողովն հրաւիրեալ է ի նիստ գումարիլ յառաջիկայ չորեքշաբթի ի Խորհրդարանի Ղալաթիոյ։

Իսկ Կրօնական ժողովն, ինչպէս երբէկ ծանուցինք, հրաւիրեալ է իւր առաջին նիստը կազմել յառաջիկայ երկուշաբթի օր ի Պատրիարքարան։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը վաղն առաւօտ հանդիսաւոր պատարագ պիտի մատուցանէ Մաքրիգիւղի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյն մէջ, որոյ տօնախմբութիւնն է։

Պրուսայի առաջնորդ Գեր. Բարթուղիմէոս Սրբազան նախընթաց օր այցելութիւն տուաւ Պրուսայի նոր կուսակալ Միւնիր փաշային և շնորհաւորեց Ն. Վահութեան պաշտօնը։

Ն. Գերապատուութիւն հրահանգ ուղղած է Պրուսայի եկեղեցական դատաւն և ազգ. վարչութեան՝ որպէսզի արժանավայել կերպով մասնակցին նոր կուսակալին ի Պրուսա ժամանման առթիւ ըլլալիք ընդունելութեանց։

Գեր. Մելքիսեդէկ եպիսկոպոս Մուրատեան այս օրերս այցելութիւն տուած է առ Վահէ. Նախարարն Ներքին գործոց, Խալիլ Ռիֆաթ փաշա, նախորդ կուսակալն Այդընի, և շնորհաւորած է նորա պաշտօնը։

Նորերուս քիմիայի դաշտերի գիտական ատենագրութեանն է արժանացել Պ. Վարդան Վարդանեանը (այն Վարդանեանի թոռը, որ Ախալցխայում մի եկեղեցի և մի ուսումնարան է կառուցել), ներկայացնելով Բերլինի հանրապետանին մի կարեւոր աշխատութիւն։ Այս գիտական աշխատութեան վերաբերեալ հետազոտութիւնը նա կատարել է Մինխենէնի բարձրագոյն տեխնոլոգիական ուսումնարանի քիմիական գործանոցում (laboratorium)։

(Արշաֆանէ)

Ուսուցչական ժողովոյ երրորդ նիստը տեղի պիտի ունենայ վաղը ժամ 7ին ի խորհրդարանի Ղալաթիոյ։

Վաղը Սկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցւոյն մէջ Գեր. Գրիգորիս եպիսկոպոս Ալէաթճեան քահանայական ձեռնադրութիւն պիտի կատարէ յանձին Արմտանցի տիրացու Կարապետ Պետրոսեանի։

Տասն և ինն տարեկան հայ պատանի մը Պ. Յովհաննէս Սարայտարեան, կրտսեր եղբայր տաճկարան Սարայտարեան էֆէնտիի, արաբերէն և օսմաներէն լեզուաց յաջողագոյն քննութիւն տուած է Մէարիֆի քննիչ ժողովոյն առջեւ, և այս երկու լեզուաց ուսուցիչի վկայական ստացած է։ Այս պատանին արաբերէն լեզուի սէրն այնքան յառաջ տարած է որ ամբողջ Գուրանն (արաբերէն լեզուի մեծագոյն հրաշակերտն) և Մաղամաթը գոց ըրած է։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՆԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԴՍՏԻՃԱՆՆԵՐ ԵՒ ՊԱՏՈՒՐԱՆՆԵՐՆԵՐ

Անտառաց և Հանքաց վարչութեան անօրէնի օգնական և միանգամայն հանքերու մասնագիտաց ժողովին նախագահ անուանեցաւ Զիեա պէյ, առաջին քարտուղար դիւանատան նոյն վարչութեան։

Սանիյէի երկրորդ ատիճան տրուեցաւ Անտառաց և Հանքաց վարչական ժողովոյ ու հանքերու մասնագիտաց ժողովին առաջին քարտուղար Սարգիս էֆէնտիի, ի վարձատրութիւն իւր բարւոք ծառայութեանց։

Առաջին կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Ֆրանսայի արտաքին գործոց Նախարար Պ. Ռիպօի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ մայրաքաղաքիս ֆրանսական դիւսպանատան երկրորդ թարգման Պ. Ռուէի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Մուսուլի ֆրանսական հիւպատոս Պ. Սիուֆֆիի։

Առաջին կարգի Շէֆգատթ՝ Ֆրանսայի արտաքին գործոց Նախարար Պ. Ռիպօի կնոջ

ԵՐԵԿԻ ՍԼԻԱՄԼԸՔԻ

Սլեամլըքի արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երեկ Համիտիյէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը միջօրէին այդ մզկիթը գնաց հանդիսաւոր կերպիւ և ուր բաթու աղօթքը կատարելով, կայսպալատ վերադարձաւ։

Ճեպը Հիւսյուսի պաշտօնատան մէջ կը գտնուէին Ռուսիայի Բոսֆոֆ իշխանն ու կինը, ռուսական դեսպանատան զինուորական կցորդը, Բէյթի նախորդ տնօրէն Պ. Օպուանօ, Հունգարիոյ առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարար Պ. Պարօս, աւստրիական դեսպանատան գործակատար Պառոն տը Գալ, ֆրանսական դեսպանատան գործակատար Լաֆիէ տը Վիլլար կոմսն ու զինուորական կցորդն և հարիւրի չափ օտարազգի զբօսաշրջիկներ։ Ներկայից մանք սենեկապետ Մէհմէտ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայսերական մեծարանաց։

* * *

Աւստրիական և ֆրանսական դեսպանատանց գործակատարք ու զինուորական կցորդք և Հունգարիոյ առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարար Պ. Պարօս Սկեամլըքի հանդէսէն յետոյ արժանացան Վեհ. Սուլթանի մասնաւոր մեծարանաց։

ՄԱՀ ԻԶԶԷԹ ՊԷՅԻ

Հեռագրական և Թղթատարական նախորդ վերատեսուչ Իզզէթ պէյ, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, նախընթաց գիշեր մեռաւ իւր բնակարանին մէջ ի Պոլիս Սիւլէյմանիյէ։ Յուղարկաւորութիւնն երեկ կատարուելով, մարմինն ամփոփուեցաւ Էյուպի գերեզմանատան մէջ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Թէոֆիդ Վէքսլէէ քաղուած)

Նախորդ Մեծ-Եպարքոս Բեամիլ փաշայի՝ 30,000, և Նախորդ Շէյխ-Իւլ-Իսլամ Էօմէր Լութֆի էֆէնտիի 20,000 ղրուշ հանգստեան թոշակ յատկացուած է։

—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, Տպագրական Տեսուչ Ահմէտ Արիֆի պէյի ամսաթոշակը՝ 5000 և Տպագրական Տեսչութեան երկրորդ օգնական Հըֆզի պէյի ամսաթոշակն ալ 2000 ղրուշի բարձրացած է։

—Հելլենական կառավարութիւնը Ս. Փէտրէ պատուանշանը նուիրած է Օսմ. Կայս. Պանքայի Ագրիանուպոլսոյ ճիւղին տնօրէն Անթուան Ֆարաոն էֆէնտիի։ Կայս. Իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանշանի դործածութիւնը։

—Քաղաքային պաշտօնէից հանգստեան թոշակի վարչութիւնն այս երեքշաբթի օր ի նիստ գումարելով թոշակ յատկացուցած է հանգստեան կոչուած 199 պաշտօնէից, որոնցմէ և այրիներու։ Անոնց մէջ կան Պէյլիկճիի օգնական Նասրը պէյ, հեռագրական պաշտօնեայներէն Թալաթ էֆէնտի, հանգուցեալ Տիւզեան Միհրան պէյի ընտանիքն ինչպէս նաեւ Դատական Նախարարութեան թղթակցութեանց դիւանին առաջին քարտուղար Իպրահիմ պէյի և Հայէպի ընկհանուր դատախազ Ռիֆաթ պէյի ընտանիքները։ Ժողովն իւր այս որոշման տեղեկագիրը պատրաստելով բարեմաղթութիւններ ըրած է վասն կենաց և բարօրութեան Վեհ. Սուլթանին։

—Քարբերդի կուսակալութիւնն, ըստ տեղեկագրութեան Մալաթիոյ կառավարչին, ծանուցած է թէ Հասանօղլու Պէքթաշ ու եղբայրն Ամուլլահ և Քիւրէյիօղլու Օսման անուն աւազակները տեղական կառավարութեան դիմելով զղջում և հնազանդութիւն յայտնած են։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ԿԱՑՍՐՈՒՀԻՆ

Աւստրիոյ Կայսրուհին այսօր կը սպասուի ի Քօրֆու՝ իր Մէրսոյ զբօսանաւով։ Ցաւանի չէ թէ Կայսրուհւոյն կ'ընկերանան՝ իր դուստրն՝ Վալէռի արհիդքսուհին, որպէս ծանուցուած էր կանխաւ։ Փալիրէք Քրէթանէն Կայսրուհւոյն կ. Պոլիս գալուն լուրը կը հերքէ։

Պ. ՕՊՈՒԱՆՕ

Բէժիի նախորդ անօրէն Պ. Օպուանօ երէկ Սէլամլըքի հանդէսէն յետոյ կայս. պալատ երթալով իւր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց և արժանացաւ կայսերական մեծարանաց։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ ԴՈՒՌԸ

Սպարապետ Բարձր. Ռիզա փաշա, որ զինուորաց յատուկ հացը լաւ տեսակէ պատրաստել տալ յաջողած էր, մսի, բրինձի ու այլ զինուորական պիտոյից մասին ևս համանման յաջողութիւն մը ձեռք բերած է։

Անցեալ օր ծանուցուեցաւ թէ Ն. Բարձրութիւն 36 փարայէն 30 փարայի իջեցնել տուած է զինուորական պիտոյից համար առնուած դարիի գինն։ Ըստ նոր գագոն տեղեկութեանց, դարիի գինն ոչ թէ 30 այլ 25 փարայի իջուցուած է, որով Բարձր. Ռիզա փաշա յաջողած է 10,000 ոսկւոյ մօտ խնայողութիւն մը ձեռք բերել։

ԱՆԴԼ. ՆԱՒԱՏՈՐՄ

Միջերկրականի անգլիական նաւատորմէն մի քանի նաւեր Հռոդոս կըղզւոյն նաւահանգիստը հասեր են։

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ԲԷՅԻՆ

Թէհրանէն եկած լուրերէ կ'իմանանք թէ պարսկական ծխախոտի Բէյթիի հասատատութիւնը մեծ դժուարութեանց կը հանդիպի եղեր ժողովրդեան կողմէ։

ԳԱՐԱԲԷՍԻՑԻ ԿԱՄՈՒՐՋԸ

Գարաքէսիոյ կամուրջին ՀԱասեալ մասին քննութեան համար կազմեալ քննիչք 850 անգլիական ոսկի հաշուած են Հնասուց նորոգութեան համար հարկ եղած ծախքը։ Այս գումար երեկ Տէրէնդ չագենաւին գործակալն միջոցաւ յանձնուեցաւ Մովալին նախարարութեան, որ, կը լսենք թէ, 100 ոսկին նուիրելով անգլ. շոգենաւին, 750ը միայն առեր է։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՔԱՐԱՓՈՒՆՔ

Յայտնի է թէ յատուկ յանձնաժողով մը կազմուած է Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան մէջ, պաշտօն ունենալով քարափանց ընկերութեան հետ համաձայնութեամբ քննել այս ձեռնարկին վերջնական յատակաձեւերն և որոշում մը տալ։ Կ'ըսուի թէ սոյն յանձնաժողովոյ բանակցութիւնք երկրորդական ընդդրոյ վերաբերեալ միայն դառնալով, յուսալի է որ աշխատութիւնք ի մօտոյ սկսին, ընկերութեան կողմէ ի Ֆրանսա յանձնարարուած մասնաւոր գործիներն հասնելուն պէս։

Պ. ՊԱՐՕՍ

Հունգարիոյ առեւտրական նախարար Պ. Պարօս երեկ այցելեց նաև, բաց ի Առեւտրական Սենեակէն, մայրաքաղաքիս առեւտրական մի քանի ուրիշ հաստատութիւններն և Ղալաթիոյ ոսկարանն, ընկերակցութեամբ աւստրիական ընդհանուր հիւպատոս Պ. տը Քվասէի և Հունգարիոյ երկաթուղեաց տնօրէն Պ. Լիւտվիկի։

ՕՍՄԱՆՅԱՆ ԶՕՊԱՀԱՆԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հիճազի նահանգէն եկած տեղեկութեանց համաձայն, մեկ քանի չաթէթ ի վեր նոյն նահանգին մէջ հընտախտէ որ և է դէպք չէ պատահած։

Առողջապահական ժողովն երեկ յարտասովոր նիստ գումարեցաւ։

ՍԹԱՐԼԻ ՓԱՇԱ

Ծովային Ֆէրիդ դէրմանացի Սթարլի փաշա հրաժարած է օսմանեան ծառայութենէն։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Այս աւուր Թէֆիդ Վէքսլէի մէջ հրատարակուած է Բարբերդի կուսակալութեան հնսեւեալ գիրն, ուղղեալ առ նախարարութիւն Ներքին գործոց։

Համաթ գիւղացի Զոպան Հասան Հիսէյին, Տէլիպաշէօղլու Իպրահիմ, Սիլօ, Բէյօր Մահմուտօղլու Մուսթաֆա և Էօմէրլի անեորդին՝ Մամօ անուն անձինք, որք Մալաթիոյ Թելէք գիւղացի Հաճի Պարամ օղլու Մուհիտտինն սպաննելով և Եուսուֆ Ագաօղլու Եահեան վիրաւորելով փախած էին, տեղական կառավարութեան դիմելով հնազանդութիւն յայտնած են։

Տիվրիկցի Սարգիս քահանայ ստորագրութեամբ տրուած աղերսագիր մը, յայտնելէ յետոյ թէ Տիվրիկցի Պարամ գիւղացի Յովհաննէս Խաչատուրեան նոյն գիւղի լերան վրայ իւր կովերն արածած պահուն, Տիրիճան Աշիրէթէն՝ Աղչէտաղ դաւառակի կէօրէնէ գիւղախումբի Իյուճաք գիւղը գանուող Բլաօխ որդին՝ Պիրօ անուն աւազակն իւր ընկերներուն Պէքիրի, Սիւլէյմանի ու Օսմանի հետ այդ Յովհաննէսն սպաննելով ուզի կովերը կողոպտած են, արդարութիւն խնդրած էր։ Ասոր վրայ խնդիրը ծանուցուած էր Աղչէտաղի գաւազամութեան, որ հեռագրաւ պատասխանած է թէ բնիկ Տիրճանցի Պէքիր օղլու ու ընկերը՝ Հասան անուն աւազակներն, որք Հէբիմխանի չրջակայքը պտտելով այլ եւ այլ չարիքներ կը գործէին, նոյն գիւղախումբին միւսերին կողմէ զրկուած զինուորական օյմերու միջոցաւ ձերբակալուելու են իրենց պահուած տեղը կախուելով։ Այս տեղեկութիւնք հաղորդուած են Մալաթիոյ կառավարչին կողմէ զրկուած երկու գրութիւններով։

ՆՈՐ ԾՐԱԳՐԵՐ

Պօշաքեան էֆէնտի ու ընկերք, Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան դիմելով, մենաշնորհ խնդրած են Սկիւտարէն մինչեւ Պաղչաբ Պաղը թրամուէյի գիծ մը հաստատել Պիւլպիւլ Տէրէսիի ճամբով։

ԱՐԲՈՒՆԻ ՆԱՒԱՌԱՆ

Օսմանեան նաւատորմին հարկ եղած թիդանօթներու պատրաստուելեան համար կարս. հրամանաս թիւրսանէի մէջ կառուցուելու վրայ եղող գործարանի շինութիւնը փութով առաջ կը տարուի։ Շինութիւնք ի մօտոյ աւարտելով, գործարանը պիտի սկսի թիդանօթի պատրաստութեան։

ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՔՍՈՒՆԸ

Պոլսոյ մաքսատան մէջ մաքսատուրքի փոխարէն առնուած տպրանքներու փոճառման հասոյթն 1306 տարուոյ մէջ, բաղդատմամբ 1305 տարուոյ՝ 35000 ոսկւոյ առաւելութիւն մը ունեցած է։ Անցեալ 1306 տարուոյ մարտէն մինչեւ օգոստոսի վերջն այդ տպրանաց փոճառումէն 1,039,489 ղրշ. հասոյթ մը ղոյացած էր, մինչ ներկայ տարուոյ մարտէն մինչեւ օգոստոսի վերջն այդ հասոյթ եղած է 2,358,817 ղրշ., որ ցոլել է 1,319,328 ղրուշի առաւելութիւն մը։

ՊՈՒՏՈՒԿԻ ԳԻՐԳՈՐ

Այս աւուր Սապա հեռաեալ ոճիրը կը պատմէ, որ տեղի ունեցած է Սկիւտարի մէջ և մինչեւ մէկ ասաֆան կը նմանի վերջերս ծովու վրայ պատահած կրկին ոճիրներուն։

Սկիւտարի Եէնի մահալլէ թաղը բնակող խաղամոլ և գատարկապորտ «Պուտուք Գիրգոր» անուն երեսնամեայ մարդ մը, ժամանակի մը ի վեր Քօսթի անուն 16 17 տարեկան յոյն պատանւոյ մը եռանդն կը պտտէր։ Քօսթի՝ Հայրարձում անուն ատաղձագործի մը աշկերտն էր։ Շաբաթ մը առաջ Քօսթի հարցուցած էր Գիրգորին թէ երմէ ի՞նչ կուզէր, և Գրիգոր յայտնած էր իւր միտքը։ Քօսթի համակերպութիւն կեղծելով, ըսած էր թէ նոյն իրիկունը Պէյլէր Օղլու պարտիզին կիցը գտնուած արտին մէջ իրեն կ'սպասէր։ Քօսթի, խնդիրը պատմելով իւր մէկ քանի ընկերաց, ասոնց հետ որոշեալ տեղը կերթայ և հոն «Պուտուք Գիրգորը» կը ծեծեն։ Այս դէպքէն երկու օր յետոյ, այսինքն նախընթաց գիշեր, Քօսթի իւր քրոջը տան մէջ ճաշելէ յետոյ, ժամ 2½ին Իմոտիպէ իւր տունը վերադառնալու պատուն, Գրիգոր դաշյն ի ձեռին պատուհանը վրայ կը յարձակի և մէկ քանի տեղէն զայն վիրաւորելէ յետոյ կը փախչի։ Քօսթի կը սկսի հպածել Գրիգորն եւ մինչեւ Վանքին Պաղը կերթայ, սակայն ուժասպառ խնդալով կ'սկսի ապաղաչել։ Թաղեցիք ու ոստիկանք վրայ հասնելով, վիրաւորեալ պատանւոյն յայտարարութիւնը կարձանագրեն եւ բժշկի մը միջոցաւ նախնական դարմաններն ընելէ յետոյ հիւանդանոց կը ղրկեն, ուր Չ. ժամ յետոյ կը մեռնի իւր առած վէրքերէն։

Գիրգոր նոյն գիշերը կը ձերբակալուի ի Եէնիմահալլէ Սէմէրճի Զաուիկի տունէն։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ԱՏԵԱՆ

Եղեռնադատ ատեանը հինգշաբթի օրը դատեց Բերայի Քէլէօրգրա անուն յոյն դպրեակն, որ ամրատանուած էր թէ կնոջ մը զաւակը վիժել տալով այդ կնոջ մահուան պատճառ եղած էր։ Մեռած կինն էր Թարապիացի ազիկ մը, որ երեսթուղայ գոմիսէր Գուսմարի էֆէնտիի հոմանուհին ըլլալով, յղի մնացած և վիժելու համար այդ դպրեակին տունը տարուած էր։ Քէլէօրգրա այդ աղջկան արգանդին մէջ գործարութիւններ կատարելով թէ՝ աղջկան մահուան և թէ սաղմին կորստեան պատճառ եղած էր։ Այս խնդրոյն առթիւ շատ մը վկայներ լսուեցան։ Գուսմարի էֆէնտի եւս դատարանին ներկայացաւ, սակայն, չկրնալով երդում ընել ու վկայութիւն տալ դուրս հանուեցաւ։ Դատարանը մինչեւ ժամ 11½ մանրամասնին քննութիւններ կատարելէ յետոյ դատին շարունակութիւնն ուրիշ օրուան յետաձգեց։

ՏՔԹ. ՔՈՆՏՈԲՈՒԼՈՍ

Տքթ. Նաֆիլեան փաշա, որ Փարիզի մայրաքաղաքս դարձաւ, խնդրեր է Տքթ. Պրուսարտէլ՝ Փարիզի կառավարական բրժիշկ և երիցագոյն անդամ բժշկական Համալսարանի, որ իւր կարծիքն յայտնէ Քոնտորուլոսի խնդրոյն մէջ։ Ինչպէս յայտնի է, յիշեալ յոյն բժիշկը սխալ դեղագրով մը պատճառ եղած կը կարծուի Ամէտ էյուզ փաշայի աղջկան մահուան։

Տքթ. Պրուսարտէլ պատասխաներ է թէ սերայօձար պիտի հաղորդէ իւր կարծիքը։

«ԲՈՒԼԼԱՍ» ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ

Սդամպուլ կիմանայ թէ Պալթաճիի ժառանգութեան խնամակալը քանի մը խրատութիւններ միջոցաւ գրաւել տուեր է Բերայի Ցունաց «Բուլլաս» վարժարանն, որ մասն կը կազմէ եղեր յիշեալ ժառանգութեան։ Բերայի կառավարիչը ցոյս իմանալով, նախընթաց օր, դեկուցագիր մը ղրկեր է աւստրիական հիւպատոսարանին՝ պահանջելով որ խրատութիւնները դուրս ելնեն։

Հիւպատոսն բացակայութեան պատճառաւ, այս դեկուցագիր արդիւնք մը չէ ունեցեր։ Երկի նոր դեկուցագիր մըն ալ պիտի ուղղուէր յիշեալ հիւպատոսարանին։

Պ. ՊԱՐՃԻԼԱՒ

Հանրածանօթ իտալացի արմատական երեսփոխան Պ. Մ. Պարճիլաի նախընթաց օր մայրաքաղաքս ժամանեց։ Պ. Պարճիլաի որ Հռոմ քաղաքն ներկայացուցիչն է իտալական խորհրդարանին մէջ, նշանաւոր գրագէտ մըն է։ մասագիր է այցելել իտալական դպրոցներն ու հասատատութիւնները, Ճշգիւ գիտակ ըլլալու համար իտալեան գաղթականութեանց կարեւորութեան յԱրեւելս։ Պ. Պարճիլաի մէկ քանի օրէն պիտի ուղեւորի Պուլկարիա և Ռումանիա, այդ երկրաց իտալական գաղթականութեանց վիճակն ուսումնասիրելու համար, եւ ապա պիտի երթայ Օտեսա՝ իր ուսումնասիրութիւնը լրացնելու։

ՓՈՔՐ ԱՍԻՈՅ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Անատոլուի երկաթուղեաց ընկերութեան կողմէ յետոյսա յանձնարարուած ութը նոր վագոնները հինգշաբթի օր մայրաքաղաքս հասան վաճառարարի առաջնորդներուն կցուած։ Նիւրմբերկի մէջ շինուած այս վագոններ 15 թօնս տարողութիւն ունին։

Տիարպէքիրի կուսակալ Սրբրի փաշա իւր պաշտօնատեղին ժամանելով, իւր պաշտօնը վարելոյնով կայս. Ցերմանը կարգացուեր է մեծ հանդիսիւ և բարեմաղթութիւնք եղեր են վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։

—Սապա ծանուցանելէ յետոյ թէ երեկ առաւօտ Պրէսլիկ ուղեւորող կառաքարշին յանձնուելիք թղթատարական պայուսակը չէ հասեր, որով նամակներն ու լրագիրք մնացեր են, ձեռնհաս իշխանութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ։

—Վճռարկ տուեանք վաւերացուցած է եղեռնադատ ատեանի մէկ որոշումն, որով եէնի քարտէլի Պիւպիւլ անուն մարդասպան մը տասնեհինգ տարուան չղմայսակապ աշխատութեան դատապարտուած էր։ Այս չարագործ նախապէս սպաննուած էր մի չէպքի մը համար տասնեհինգ տարուան բանտարկուած և պայմանաժամն ապարտելով բանտէն ելնելէն չաթաթ մը յետոյ ուրիշ մարդասպանութիւն մը գործած է, որով կրկին անգամ տասնեհինգ տարուան չղմայսակապ աշխատութեան դատապարտուած է։

—Տիարբէ անուն անգլիական շոգենաւ մը, որ հանքածուխ բեռցած Անգլիայէն կուգար, երկի Սկիւտարի բացերը աւազի վրայ խրեցաւ։ Նաւածիգ շոգենաւեր ուշ չատ մը մավնաներ ղրկուեցան անդ բեռը պարպելու և շոգենաւն ազատելու համար։

—Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը ձեռնարկու մը յանձնած է Գարաֆիէրիէն ի Սէրիճիէ 22 քիլոմեթր խճուղւոյ մը շինութիւնը։

—Անցեալ օր Մաքրիգիւղի մօտ քսան տարեկան յոյն երիտասարդ մը ութ տարեկան սղկան մը պատիւը բռնաբարելով փախեր է։ Ոստիկանութիւնը ամեն կողմ կը փնտռէ այդ չարագործը։

—Ֆրանսական դեսպանատան Բէնդէլ պաշտօնական նիկոմիդիա ուղեւորեցաւ։

—Աւստրիական դեսպան Գաուռ տը Գալիչէ որուն ժամանումը սեպտեմբեր ծանուցուած էր ասկից առաջ, այս երեկոյ մայրաքաղաքս կսպասուի դեսպանուհւոյն հետ։

Բիւմ Պիլիրի հեղինակած ԺԱՆ ՆՈՐ. ՍԷՆՆ Ֆրանսերէն վէպն մինչեւ 9դ. տետրը լոյս տեսած է։ Հրատարակութիւնը առաջ կը տարուի կանոնաւորապէս։

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

Գ. Ու վերջին հատոր

«ՆԱՄԱԿՆԵՐ ԱՌ ՆՈՐԱՊՍԱԿ ԱՄՈՒՍԻՆՆ»

Ստացանք այս չափեկան և բարոյալից հրատարակ

ԶՈՒՐԱԿ ԱՐՄԵՆԻԱՅԻ

ԱՐՇԱԿ ԱՐԱՐԱՏՅԱՆ

զարմանալի մարդ էր։ Ամբողջ գյուղը նրան գիտեր։ Ամբողջ գյուղը նրանից վախենում էր։ Ամբողջ գյուղը նրան հարգում էր։ Ամբողջ գյուղը նրան ատում էր։ Ամբողջ գյուղը նրանից գանգատվում էր։ Ամբողջ գյուղը նրանից գոհ էր։ Ամբողջ գյուղը նրանից դժգոհ էր։ Ամբողջ գյուղը նրանից ամաչում էր։ Ամբողջ գյուղը նրանից հպարտանում էր։ Ամբողջ գյուղը նրանից ամաչում էր։ Ամբողջ գյուղը նրանից հպարտանում էր։ Ամբողջ գյուղը նրանից գանգատվում էր։ Ամբողջ գյուղը նրանից գոհ էր։ Ամբողջ գյուղը նրանից դժգոհ

(Շարունակություն)

—Հիշեցնում ենք, որ դուք ինքներդ ասացիք, թե դուք ոչ մի բան չեք հիշում։

—Ես, իրոք, դուրս եկա ինձանից։

—Ինչպես դուրս եկաք ինքներդնից։

—Ես, ասես, դուրս թռա ինձանից։

—Ինչպես դուրս թռաք ինքներդնից։

—Ինչպես դուրս թռան ինքներդնից։

—Ինչպես դուրս թռան ինքներդնից։

—Ինչպես դուրս թռան

(*) Արդ, ճշդիւ այդ օրը, 25 յուլիս 2890ին էր որ կը լրանար պայմանաժամն և կ'ուզար աղաչել զՊրանսիս, Իբն-Հեբբլոյ սբ-բահներէն միոյն մէջ ձեռնարկելու Տօքթէօռին յարութեան։ Հասարակութիւնն այս կերպով պիտի կարենար բոպէ առ բոպէ տեղեկանալ այդ դէպքին։

Առաջարկութիւնն ընդունուեցաւ, և որովհետեւ գործողութիւնը տեղի պիտի ունենար ժամը իններէն յետոյ, գնաց բազմիկ երիտասարդ մը վրայ լսողական սրահին մէջ, Ցեռոյ, կոճակ մը դարձնելով՝ հաղորդակցութեան մտաւ Կեդրոնական—Նուագասենեակին հետ։

Այդքան զրպեալ օրէ մը յետոյ, ի՞նչ հրապոյր՝ ունկնդրելու նուագ վարպետներու աքանչելի գործերուն՝ յօրինեալ դաշնակաւոր ամենպայական եղանակօք։

Մթագնած էր սենեակն, և Ֆրանսիս կէս հիացեալ քնոյ մէջ ընկղմեալ՝ չ'էր իսկ տեսներ։ Ցանկարծ դուռ մը բացուեցաւ։

«Մէկ է, բաւ, բռնելով փոխանակիչ մը։» Անմիջապէս, եթերին վրայ յառաջ եկած ելեքտրական պայթմամբ մը, օդը լուսաւորուեցաւ։

—Ահ, դո՞ւք էք, Տօքթ. բաւ Ֆրանսիս։

—Ես ինքս, պատասխանեց Տօքթ. Սէյմ, որ իւր առօրեայ այցելութեան կ'ուգար—բաժանորդ սարեկան։ Ի՞նչպէս էք։

—Շատ լաւ։

—Տեսնե՞մ ձեր լեզուն։

Եւ զայն դիտեց մանրադիտով։

—Աղէկ։ . . . Եւ հնչերա՞գդ։ . . .

Քննեց ճճաղայլով՝ ինչպէս կը գտնեն երկրաչարժի ճճաղումներն։

«Շա՛տ աղէկ։ Եւ ախորժակդ։

—Ահաւասիկ,

—Այո՛, ստամոքսդ . . . ո՛չ, աղէկ չ'է։ Ծերա՞ցած է ձեր ստամոքսը։ Սակայն վիրաբուժութիւնը չա՞տ յառաջդիմած է։ Պէտք է նոր մը դնել հնոյն տեղ։ Գիտէ՞ք, ունինք այնպիսի փոխանակիչ ստամոքսներ, որք երկու տարի կը տեւեն։

—Տեսնե՞նք, պատասխանեց Ֆրանսիս։ Տօքթ. ինձ հետ կը ճաշէ՞ք։

Ճաշի ժամանակ, ձայնահեռալուսական հաղորդակցութիւն հաստատուած էր Փարիզի հետ։ Այս անգամ, Պ. Պէնէթ սեղանին առջեւէր էր, և ընթրիքն սքանչելի եղաւ, Տօքթորին քաղցր բառերով խառնուած։ Ցեռոյ հպիւռ թէ աւարտած։

—Երբ պիտի վերադառնաս Տիեզերական Քաղաքը, սիրելիս, հարցուց Ֆրանսիս։

—Այժմ իսկ կը մեկնիմ։

—Խղդուկո՞վ թէ օդաշոգեկառքով։

—Խղդուկով։

—Այն ատեն, ե՞րբ աստ պիտի ըլլաս։

—Ժամն 11 ը 59 վայրկեան անցած։

—Փարի՞զի ժամ։

—Ո՛չ, ո՛չ . . . ժամ Տիեզերական Քաղաքի։

—Օ՜ն ուրեմն, և մանաւանդ խղդուկով։

Այս ընդ.ծուլեայ խղդուկով՝ որով 295 վայրկեանէն Եւրոպայէն կը դառնային, նախընտրելի էին քան օդաշոգեկառք՝ որք միայն 1000 քիլոմէթր կ'առնեն մէկ ժամու մէջ։

Տօքթէօռը մեկնեցաւ, խոստանալէ վերջ թէ ներկայ պիտի գտնուէր իւր պաշտօնակից՝ Նաթանիէլ Ֆէյթպուրնի յարութեան, և Ֆրանսիս՝ ուզելով առօրեայ հաշիւները քննել՝ անցաւ իւր գրասենեակ։ Հակայ գործողութիւն այնպիսի ձեռնարկութեան մը համար՝ որ կարօտ է օրական հազարաւոր տոլարի ծախսուց։ Բարեբախտաբար, ներկայ մեքենականութեան յառաջդիմութիւնը եզականապէս կը դիւրացնեն այս տեսակ աշխատութիւնք։ Ելեքտրական-հաշուիչ դաշնակի մէջոցաւ Ֆրանսիս Պէնէթ իւր գործը լրմնցուց քսանեհինգ վայրկենէն։

Ժամանակն էր։ Հպիւռ թէ գումարիչ գործոյն վերջին ստեղն հնչած էր, երբ իւր ներկայութիւնը խնդրուեցաւ փորձի սենեկին մէջ։ Գնաց և ընդունուեցաւ գլխոնց խմբակի մը, որոց միացած էր և տօքթէօռ Սէյմ։

Նաթանիէլ Ֆէյթպուրնի մարմինն հոն է, դագաղին մէջ։

Հեռապոյսը կը գործէ, և բովանդակ աշխարհ կարող է դիտել գործողութեան գանազան երեւոյթներն։

Դագաղը կը բացուի . . . Նաթանիէլ կը հանուի մէջէն . . . միշտ նման է մումիայի, դեղին, կարծր, չոր։ Փայտի նման կը հնչէ։ Զերմութեան . . . ելեքտրականութեան . . . կ'ենթարկեն։ Ոչ մի արդիւնք։ Բնէ ածման կ'ենթարկեն, կը մագնիսեն . . . ոչինչ . . . ։

—Ա՛ռ ի՞նչ է, տօքթէօռ Սէյմ, կ'ըսէ Ֆրանսիս։

Տօքթէօռը կը հակի մարմնոյն վրայ, և զայն ուշի ուշով կը քննէ։ Պրոուն Սէքարի համբաւաւոր էլիքսիրէն մի քանի կաթիլ կը ներարկէ մորթին տակ։ Սակայն մոման կը մնայ անշարժ։

Կը կարծեմ թէ, կ'ըսէ Տօքթէօռն, դագարման վիճակը շատ երկարած է . . . ։

—Այն ատե՞ն . . .

—Նաթանիէլ Ֆէյթպուրն մեռած է։

—Մեռա՞ծ.

—Մեռած, ինչպէս որ կարելի է։

—Կրնա՞ք ըսել որքան ժամանակէ իվեր։

—Որքա՞ն ժամանակէ իվեր, պատասխանեց Տօքթէօռը։ Բայց այն ժամանակէն իվեր, երբ ի սէր գիտութեան ինքզինք սառեցնելու տո՛ւր գաղափարն ունեցաւ։

—Ահաւասիկ մեծ ոտ մը, ըսաւ Ֆրանսիս, որ կատարելագործման կը կարօտի։

—Կատարելագործել բուն բառն է, ըսաւ Տօքթէօռն, մինչ գիտնոց խումբն մեռեալը կը տանէր։

* * *

Ֆրանսիս, ընկերակցութեամբ տօքթ. Սէյմի, վերադարձաւ իւր սենեակն, և որովհետեւ խիստ խոնջեալ կ'երեւէր, Տօքթէօռն խորհուրդ տուաւ նեմ՝ լոգանալ, ննջելէ առաջ։

[*] Շարունակութիւն Դ. էջ երեսէն.

«Իրաւունք ունիք, Տօքթէօռ, լոգանքը դիս պիտի կազդուրէ։

—Բոլորովին, պարոն Պէնէթ, և եթէ կը համիք, երթամ յանձնարարել։

—Անօգուտ է, Տօքթ.։ Ապարանին մէջ միշտ պատրաստ լոգարան մը կայ, և ես սենեկէս իսկ դուրս ելլելու ծանձրոյթը չ'պիտի ունենամ։ Այս կոճակին դպչելով՝ լոգարանը պիտի շարժի, և պիտի տեսնէք թէ հոս պիտի գայ առանձինն 37° բարեխառնեալ ջրով։

Ֆրանսիս Պէնէթ կոճակը կը ճնշէր։ Խուլ աղմուկ մը կը ծնէր, և կը մեծնար։ Ցեռոյ, դռներէն մին բացուելով՝ լոգարան երեւցաւ, ելեքտրական երկաթուղիներուն վրայ սահելով։

Ո՞վ երկինք։ Մինչ Տօքթ. Սէյմ իւր դէմքը կը ծածկէ, անմեղ և ոսկայն կատաղի աղաղակներ կը խուսափին լոգարանէն։

Կէս ժամէ ի վեր, ընդծովեայ խողովակներու միջոցաւ, ապարան հասնելով Տիկին Պէնէթ հո՛ն, լոգարանին մէջն էր։ . .

* * *

Հետեւեալ օրը, 26 յուլիս 2890 Իբն-Հեբբլոյի անօրէնը կը վերսկսէր իւր քսան քիլոմէթրի շրջանն, իւր գրասենեակ մէջ, և, երեկոյին, երբ գումարիչն սկսաւ գործել, այդ աւուր հասոյթը նշանակեց 250,000 տոլար, 50,000 աւելի քան նախընթաց աւուրն։

Գեղեցիկ արուեստ, լրագրատուութեան արուեստն, ի վերջ 29րդ դարու։

Թարգմ.

ԺԻՒԼ ՎԷՐՆ ՊԱՐԳԵՒ ՄԱՐԿՈՍԵԱՆ

ՆԱՄԱԿ ՍՆԳԼԻԱՅԷ

ԱՓՐԻԿԵԱՆ ԵՐԳԵՑԻԿ ԽՄԲԱԿԸ

Գրոյս խորագիրն հաւանօրէն պիտի շարժէ ոմանց ծիծաղն—Լոնտոնի առաջնակարգ երգիչներն և երգչուհիները թողո՛ւլ եւ երթալ ժամանակ վատնել լսելու համար սեւամորթներն։ Եւ սակայն այդ է իրողութիւնն։ տեղական լրագիրք մեծ գովեստիւք գրեցին և կը գրեն այս նորակ խմբակին վրայ։ հասարակութիւնն հետաքրքրութեամբ կը դիմէ լսել այդ սեւուկներն։ Այնքան լաւ ընդունելութիւն գտած են արդարեւ Ափրիկէի սոյն երգիչք ու երգչուհիք որ մինչեւ իսկ պատիւ ունեցան ելլել Վեհ. Թագուհւոյն առջեւ և ցոյց տալ իրենց երաժշտական կարողութիւն։

Նախ և առաջ ըսեմ թէ սոյն խմբակը տեսակին մէջ առաջինն է և եզական։ առաջին անգամն է կարծեմ որ ափրիկեան բնիկ ցեղերէ երգչայ և երգչուհեայ խմբակ մը Եւրոպա կուգայ։ Զարմանալեաց դարու մէջ կ'ապրինք։ եթէ սոյն սեւամորթ երգիչք վկայուածին չափ արժանիք ունին՝ ո՛վ գիտէ, թերեւս օրին մէկն ալ մեր երաժշտութեան դասատուներն Ափրիկէէ սպասենք։ Բայց վերոյիշեալ խմբակը նկարագրել էր միտքս։ տեսածներս, և ոչ աւելին, պատմելու համար, ընթերցողին հետ կ'երթանք որոշեալ սրահն, ուր կը յուսանք լսել սեւամորթներու այդ խմբակն։

Որոշեալ ժամուն բեմին վրայ շարժում մը, իրարանցում մը կը նշմարենք և քիչ մը աւելի ուշադրութեամբ կը դտնենք թէ ակնկալած խմբակներս է։ Մեզ համար տձեւ և այլանդակ հանդերձներով և գլուխնին փետուրներով զարդարուած մարդկային արարածներ են դոքա, որք կանոնաւորութեամբ կը գրաւեն իրենց յատկացեալ աթոռներն։ Այդ խումբի իւրաքանչիւր անդամը կը կրէ իր ցեղին յատուկ տարազն, որով եւ հարկ չկայ ըսել թէ ափրիկեան այս տարբեր ցեղերու տարազք՝ չըսենք ակնահաճոյ, այլ հետաքրքրական տեսարան մը կը պարզէին հանդիսականաց առջեւ։ Ափրիկեան սոյն երգեցիկ խումբի մէջ կան ներկայացուցիչք հարաւային Ափրիկէի եօթն որոշ եւ այլ տարբեր ցեղերէ, որոց անուանց լիւսասակութիւնն չկրնար մեծ լոյս մը սփռել սովորական ընթերցողին մտացը վրայ, այլ հետաքրքիրք կրնան թերեւս դոհացնել զիրենք աշխարհացոյց տախտակին վրայ փնտռելով հետեւեալ անուններն։—Ամաքսօչա, Ֆինկո, Թէմպու, Պաբէտի, Պաուսթու, Զուլու և Գլուխ։ Համոզուեցա՞ք այժմ թէ երեւակայական տեղերու վրայ չէ խօսքերնիս։

Հանդիսականաց աչեր յառած են բեմին վրայ գտնուող հետաքրքրաշարժ առարկայից վրայ։ իրենց արտաքին երեւութէն դատելով մեծ բան մը ակնկալել անկարելի կը թուի։ յուսալով կը սպասենք սակայն։ սպասակ մարդ մը և կին մը աւասիկ կ'երեւին բեմին վրայ, որոց առաջինն կ'առնու իր տեղն սեւամորթ խմբակին մէջ, իսկ օրիորդը կը նստի դաշնակին առջեւ։ Դաշնակը կը գործածուէր առաջնորդելու համար, իւրաքանչիւր երգչի և երգչուհւոյ որոշեալ ձայնն տալու համար, այնպէս որ կրնանք ըսել թէ դաշնակահարութիւն չկար երեկոյեան յայտագրին մէջ։ Ցիշեալ սպասակ մարդն ալ խմբակին մէկ անդամն էր, որ անդլիարէնով մերթ ընդ մերթ հանդիսականաց կը բացատրէր յայտագրին ալ և այլ մասերն։ Ափրիկեան սոյն խմբակն չի կառավարուիր մասնաւոր առաջնորդէ մը։ ամէնքն ալ իրենց տեղերը նստած են և ահա իսկոյն առանց ո՛եւ է նշանի ամէնքը մէկէն կը սկսին երգել։ երգուած կտորներն դիտաւորաբար ափրիկեան հարազատ հեղինակութիւն ներ էին, խօսքերն օրպէս և եղանակներն իսկ եւ իսկ տեղական։ Զենք ըսպասեր ուրեմն երգուած խօսքերէ անպատճառ իմաստ մը հանել, այլ բաներբաղդաբար շարժումներ, ցատկել, պարել և այլն սոցա երաժշտութենէ անբաժան են։ Օրինակ մը յիշեմ։ քաջիր հարսանեկան երգ մը երգեցին որ մեզ տրուած բացատրութեանց նայելով՝ տեղային տիպար երգ մը կը թուեցաւ։ Մեր երգիչք և երգչուհիք կիսաբոլորակի ձեւով կը դրաւեն իրենց տեղերն— իւրաքանչիւրն իրեն յատուկ տարազով։ Կիսաբոլորակին առջեւ նստած է ենթադրեալ հարսն ճոխապէս զարդարեալ։ ասոր աջ կողմն նստած է ուրիշ օրիորդ մը (կամ կին մը, ճիշդ չգիտեմ) որ թերեւս «հարսի քոյր» կ'ենայ կոչուիլ։ Թմբակին մէջէ մին առաջնորդի դերը կը կատարէ այժմ։ խուռնտ ձարմանալի բան մը կ'ըսէ և ամենքն կը ձայնակցին իրեն ի բաց առեալ հարսն և հարսի քոյրն։ հարսն մասնաւորաբար ետիսը կախած է և տխուր կ'երեւի, մինչ խմբակին միւս անդամք անընդհատ կ'երգեն և երթալով կ'ոգեւորին թէ իրենց երգելուն և թէ՛ շարժմանց մէջ։ մի քանի վայրկեան վերջը կը լսենք հարսին լալու ձայնն որ կը հասնի մեր ականջաց՝ երգի և զուարճանաց աղմուկի մէջէ։ և արդէն հետաքրքրութեամբ զիրենք դիտել զբաղած ատեն կը նշմարենք որ խմբակին ետեւէն մէկը կ'առաջանայ դէպ ի հարսն։ հո՞ւկ է ըսել թէ այս պարոնն ալ ենթադրեալ փեսան էր։ փեսային կ'ընկերակցէր իր բարեկամներէն մին։ խմբակին երգերուն և հարսին լային մէջ վեսան կ'ուզուս հարսն եւ կը մեկնի։ Հոս կը վերջանար այդ տեսարանն որ ինչպէս ըսինք արդէն՝ քաջիր հարսանեաց օրինակ մ'է եղեր։ Լսեցինք նաև ուրիշ շատ մը երգեր և տեսանք կարգ մը պարեր, որոց մասին սակայն աւելի ժամավաճառ չենք ըլլար, այժմ, ըստ որում երաժշտութիւն անկարելի է նկարագրել բառով, իսկ բոլորովին անկարելի ներկայ պարագայիս մէջ երբ բառերն իսկ հասկնալու անկարող ենք։

Հանդիսականաց հաճոյք առթելու օրպէս եւ իրենց ընդունակութեան մասին գաղափար մը տալու համար մեր սեւամորթք կ'երգեն քանի մը անդլիական երգեր, այնպիսի կատարելութեամբ որ հանդիսականք որոտագին ծափահարութեամբք կը լցնել կուտան զանս։ Զարմանալի էր արդարեւ լսել թէ որպիսի ճշդութեամբ և կատարելութեամբ սորված էին սոքա անդլերէն երգեր, ոչ միայն եղանակն այլ և բառերը։ Հանդիսականներէն շատեր իրաւամբ դիտել տուին թէ՝ եթէ ափրիկեան սոյն երգեցիկ խումբն վարագոյրի մը ետեւէն երգէր անդլիական այլ եւ այլ երգերն՝ ունկնդիրք դժուարաւ պիտի կրնային հաւատալ թէ ափրիկեան վայրենի ցեղերու ներկայացուցիչք էին երգիչք եւ երգչուհիք։ Ներդաշնակութեան ամենէն փոքր օրէնքներն իսկ կը հասկնային կարծես այս սեւուկներն։ ամենէն մշակուած ականջն իսկ չպիտի յանդգէր աննկերդաշնակութիւն մը գտնել երեկոյեան յայտագրին մէջ։ Ցիշեալ սպասակ մարդն ալ խմբակին մէկ անդամն էր, որ անդլիարէնով մերթ ընդ մերթ հանդիսականաց կը բացատրէր յայտագրին ալ և այլ մասերն։ Ափրիկեան սոյն խմբակն չի կառավարուիր մասնաւոր առաջնորդէ մը։ ամէնքն ալ իրենց տեղերը նստած են և ահա իսկոյն առանց ո՛եւ է նշանի ամէնքը մէկէն կը սկսին երգել։ երգուած կտորներն դիտաւորաբար ափրիկեան հարազատ հեղինակութիւն ներ էին, խօսքերն օրպէս և եղանակներն իսկ եւ իսկ տեղական։ Զենք ըսպասեր ուրեմն երգուած խօսքերէ անպատճառ իմաստ մը հանել, այլ բաներբաղդաբար շարժումներ, ցատկել, պարել և այլն սոցա երաժշտութենէ անբաժան են։ Օրինակ մը յիշեմ։ քաջիր հարսանեկան երգ մը երգեցին որ մեզ տրուած բացատրութեանց նայելով՝ տեղային տիպար երգ մը կը թուեցաւ։ Մեր երգիչք և երգչուհիք կիսաբոլորակի ձեւով կը դրաւեն իրենց տեղերն— իւրաքանչիւրն իրեն յատուկ տարազով։ Կիսաբոլորակին առջեւ նստած է ենթադրեալ հարսն ճոխապէս զարդարեալ։ ասոր աջ կողմն նստած է ուրիշ օրիորդ մը (կամ կին մը, ճիշդ չգիտեմ) որ թերեւս «հարսի քոյր» կ'ենայ կոչուիլ։ Թմբակին մէջէ մին առաջնորդի դերը կը կատարէ այժմ։ խուռնտ ձարմանալի բան մը կ'ըսէ և ամենքն կը ձայնակցին իրեն ի բաց առեալ հարսն և հարսի քոյրն։ հարսն մասնաւորաբար ետիսը կախած է և տխուր կ'երեւի, մինչ խմբակին միւս անդամք անընդհատ կ'երգեն և երթալով կ'ոգեւորին թէ իրենց երգելուն և թէ՛ շարժմանց մէջ։ մի քանի վայրկեան վերջը կը լսենք հարսին լալու ձայնն որ կը հասնի մեր ականջաց՝ երգի և զուարճանաց աղմուկի մէջէ։ և արդէն հետաքրքրութեամբ զիրենք դիտել զբաղած ատեն կը նշմարենք որ խմբակին ետեւէն մէկը կ'առաջանայ դէպ ի հարսն։ հո՞ւկ է ըսել թէ այս պարոնն ալ ենթադրեալ փեսան էր։ փեսային կ'ընկերակցէր իր բարեկամներէն մին։ խմբակին երգերուն և հարսին լային մէջ վեսան կ'ուզուս հարսն եւ կը մեկնի։ Հոս կը վերջանար այդ տեսարանն որ ինչպէս ըսինք արդէն՝ քաջիր հարսանեաց օրինակ մ'է եղեր։ Լսեցինք նաև ուրիշ շատ մը երգեր և տեսանք կարգ մը պարեր, որոց մասին սակայն աւելի ժամավաճառ չենք ըլլար, այժմ, ըստ որում երաժշտութիւն անկարելի է նկարագրել բառով, իսկ բոլորովին անկարելի ներկայ պարագայիս մէջ երբ բառերն իսկ հասկնալու անկարող ենք։

Հանդիսականաց հաճոյք առթելու օրպէս եւ իրենց ընդունակութեան մասին գաղափար մը տալու համար մեր սեւամորթք կ'երգեն քանի մը անդլիական երգեր, այնպիսի կատարելութեամբ որ հանդիսականք որոտագին ծափահարութեամբք կը լցնել կուտան զանս։ Զարմանալի էր արդարեւ լսել թէ որպիսի ճշդութեամբ և կատարելութեամբ սորված էին սոքա անդլերէն երգեր, ոչ միայն եղանակն այլ և բառերը։ Հանդիսականներէն շատեր իրաւամբ դիտել տուին թէ՝ եթէ ափրիկեան սոյն երգեցիկ խումբն վարագոյրի մը ետեւէն երգէր անդլիական այլ եւ այլ երգերն՝ ունկնդիրք դժուարաւ պիտի կրնային հաւատալ թէ ափրիկեան վայրենի ցեղերու ներկայացուցիչք էին երգիչք եւ երգչուհիք։ Ներդաշնակութեան ամենէն փոքր օրէնքներն իսկ կը հասկնային կարծես այս սեւուկներն։ ամենէն մշակուած ականջն իսկ չպիտի յանդգէր աննկերդաշնակութիւն մը գտնել երեկոյեան յայտագրին մէջ։ Ցիշեալ սպասակ մարդն ալ խմբակին մէկ անդամն էր, որ անդլիարէնով մերթ ընդ մերթ հանդիսականաց կը բացատրէր յայտագրին ալ և այլ մասերն։ Ափրիկեան սոյն խմբակն չի կառավար-

ԱՍՏԻ ԱՆՏԻ

ԱՒՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ՊԱՐԱԴՈՔ ՄԸ

Տիկ. Ս . . . , Պէլթիսցի հրետուրաց գնդին պատկանող նուագածուի մը կինն, Պրուսէլի մօտ Շաէրպեք գիւղէն, անցեալ հինգշաբթի ծնունդ տուաւ փորրիկ աղջկան մը, որուն սիրոյն՝ կուրծքին դուրսի կողմը կը գտնուի։ Խեղճ պզտիկին թոքը գոգաձև է և յառաջկողման մասին մէջ զուրկ կ'երեւի կողերէ։ Գագաթն, և քիչ մը աջակողմը, գրեթէ բառունքի խոշորութեամբ կասկարմիր ուռեցք մը կ'երեւի։ Սիրան է այս օրուն բաբախիւն որոշակի կը տեսնուի։ Գործարանը, մարթէ զուրկ, հպիւռ պատած է այնքան բարակ թաղանթով մը, որ հարկ եղած է զայն ծածկել ֆլենիքացեալ կապով, որուն վրայ անցուած թեթեւ վադկայ մը պէտք եղած ջերմութեան մէջ կը պահէ զայն։ երբ փորձուի թեթեւապէս վեր վերցուելել կապը, սա կը մածանի որպէս, որուն մակերեսը փակչուուն, կամ գէթ խոնաւ ըլլալու է։ Շնչառութիւնը հատկապէս է և կը ցնցէ խեղճ արարածին ամբողջ մարմինն՝ յարատեւ մինճագութեան մը բռնուած պէս։

—

ՇՐՋՊԱՐԻԿՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ

Ամբողջ աշխարհի ամենէն հռչակաւոր շրջպարիկներու (պալէ) վարպետները պարտցիկ (տանս) վարպետներու համաժողովի մը պիտի կոչուին, որ պիտի գումարի ի Լոնտոն 1892ի ամառը։ Բանակցութիւնք գլխաւորապէս պիտի դառնան կաքաւի միակ եղանակի մը ընդունելութեան վրայ, որ ի կիր առնուի աշխարհի բոլոր շրջպարիկ մարմնոյն կողմէ։

—

ՔԱՌԻՉՈՒԷ ՍԱԼԱՐԿՈՒՄ

Կ'երեւի թէ փայտեայ սալարկումն, այն նշանաւոր փայտեայ սալարկումն որուն վրայ երկու երեք տարիէ ի վեր այնքան խօսուեցաւ, սոսկալի մրցման մը պիտի ենթարկուի։

Գերման ճարտարապետ մը քաջուշէ տեսակ մը սալարկում երեւակայեց, որ ի գործ դրուեցաւ կամուրջի մը վրայ։ Այս փորձէն ձեռք բերուած արդիւնք այնքան յաջող եղեր են որ մտադրութիւն կայ այս դրութիւնն ի կիր առնուլ՝ որոշ չափով մը։ Կերեւի թէ քաջուշէ սալարկումը փայտին չափ դիմացկուն պիտի ըլլայ։ ամենեւին աղմուկ չի հաներ և ոչ ցուրտն, ոչ տաքն չազդուիր։ Ցահուն չէ և առփալտէն աւելի տեւական է։

—

ԱՇԽԱՐՀԻՍ ԵՐԻՑԱԳՈՅՆ ԲԺԻՇԿԸ

Ֆամարիսի (Անգլիա) մէջ կը գտնուի աշխարհիս ամենէն ծեր բժիշկը, Տքթ. Սալմոն, ծնեալ ի 1790։ Եթէ իր բոլոր յաջախորդներն ալ իրեն նմանէին, անշուշտ չպիտի ցաւէին խնամուելու համար իրեն դիմած ըլլալնուն։

—

ՑԱՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆ

Տան հազարէ աւելի անձինք ներկայ գտնուեցան մեծ Բոչոյ եբբրաստիանքին, որ սեպտեմբեր 3ին տեղի ունեցաւ Թորոզի հրապարակի ի Մատրիտ։ Հռչակաւոր Ռաֆայէլ Կեռա, անուանեալն Կեռիթա, երիտասարդ ցամարտիկ մը ներկայացուց, Ժոզէ Ռոսարիկէ, Փերեթէ անուանեալ, որ մատրիտեան ընկերութեան կը պատկանի։ Փերեթէ որ, ցայս վայր, պզտիկ ցուլեր միայն սպանած էր, առաջին անգամն ըլլալով մեծ ցուլեր ըսպանեց։ Առաջինն սպանեց ի պատիւ քաղաքապետին, երկրորդն ի պատիւ բարեկամի մը, որ, ցարշաւէն ետքը, արծաթեայ շքեղ ծխամուտի մը ընծայեց նոմա, եւ երրորդն ի պատիւ հասարակութեան։ Միւս երեք ցուլերն սպանուեցան նոյն ինքն Կեռիթայի կողմէն։ Տասը երկուքէ աւելի ձիեր պատռեցան, ի մեծ գոհունակութիւն հանդիսականաց, որք ցնծութեան աղաղակներով ողողուեցին ցամարտիկները։ Ցարշաւն երկու ժամ միայն տեւեց։

—

ԺՈՒՌԱՆԳԱԿԱՆ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

Երբ ամբողջ ընտանիք մը անձնասպանութեան միւնոյն ատակը կ'ընդրէ, անշուշտ տարօրինակ իրողութիւն մ'է այս։

Այս ընտանիքը կը կոչուի Լեքլէր և կը բնակի Պարպէթ փողոցն ի Փարիզ։ Ան դամներէն չորսն յաջորդաբար ինքնասպան եղած են այս տան մէջ։ Ամուր ակիշ մը մխած էին գերանի մը մէջ, ուսկից չուան մը կը կապէին զոր ապա իրենց վիզը կ'անցունէին։ Ամենն ալ այդ տեղ կուգային կը մեռնէին։

Անցեալ օր, քսանեւիններամեայ երիտասարդ մը, Շարլ, որ իր տասնեւութամեայ քրոջ հետ այդ ընտանիքին մնացորդն էր, իր ծնողաց օրինակին հետեւած է։ Բայց այս անգամ բեւեռէ մը կախուած գըտնուէր է։

Դ. Ա. Մ. Գ. Ի. Բ.

Ա. Շ. Խ. Ա. Ր. Հ. Ա. Գ. Ր. Ո. Ի. Թ. Ե. Ա. Ն

Ի ՊԷՏՍ

ՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆԻ ԴՈՒՍԻՑ

Ըստ Նորագոյն Վիճակագրաց

Աշխատասիրեաց

ՏԻԳՐԱՆ Յ. ՊՕՉԱՃԵԱՆ

Հարց պատասխանով յօրինեալ հարիւր ութդասերէ և 308 երեսներէ բաղկացեալ գիւրաւոյց դասագիրք մ'է։ Աշխարհագրութեան մէջ գործածուած ուսումնական բառերն, ինչպէս, Հասարական, Արեւադարձ, Բեւեռ, Գօսիք, եւն. պատկերներով ցուցուած են գործոյն սկիզբները։ Դպրոցական կղզի, թերակղզի, պարանոց, լեռ, անապատ, ծոց, նեղուց լիճ և սոցին նմանեալ իրական պատկերներն գրուած և առձեռներ ցուցուած են թէ ինչպէս կը նկարուին ատոնք աշխարհացոյցներու մէջ։ գործոյն վերջերն ալ կը գտնուին աշխարհագրական հանրագիտարանի մասին հանրագրեալ գեղեցիկ գրաւոնուն, կը վաճառի նաև ամէն հայ գրավաճառաց քով անօրինակ գնով մը այսինքն 4 դրուշի, ի դիւրութիւն անձեռնհաս ուսանողաց։

1—5

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՐԱՏՎԱՒԱՐՔ

Ն. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱՑԻՔԵՆԷՆ

Ա Մ Ա Ր Ա Ն

ՓԱՐԻԶ, 19 սեպտ.—Սակարանին մէջ կը հաստատեն թէ ռուսական փոխառութիւնը վերջնապէս կնքուեր է և թէ հոկտեմբեր 1ին շրջաբերութեան պիտի հանուի ի գին 78½ կամ 79½ առ 100ի։

—Մէկ քանի լրագիրներէ զատ, բովանդակ մամուլը կը հաստատէ Լէոնկրէնի ներկայացմամբ ձեռք բերուած յաջողութիւնը, կը գովեն ոսոխկանութիւնը, որ ազդուապէս կրցած էր արգիլել ցոյցերու փորձերը։

—Ֆրանսական լրագիրք աշխուժիւ կը խօսին Երիւբրդի մէջ Վիլհէլմ կայսեր արտասանած բանախօսութեան վրայ, զոր առ հասարակ կը վերագրեն Ֆրանքֆուրտ համաձայնութեան կայսեր վրայ ազդած գէշ տպաւորութեան։

—Օսմ. դեսպան Եսատ փաշա այսօր գնաց ծանուցանել արտաքին գործոց նախարար Պ. Ռիմպոյի թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է առաջին կարգի Օսմանիէի պատուանշանը նուիրել իրեն և Շէֆգաթի պատուանշանն՝ իր կնոջ։

—

ՎԻԵԹՐԻ, 18.—Զօրահանդէսն որ այսօր տեղի ունեցաւ ի ներկայութեան հանրապետութեան նախագահին, յոյժ շքեղ եղաւ։ 50,000ի չափ բազմութիւն ջերմագին ողողակներով ողջունեց բանակն եւ Պ. Քառնոն թնդանօթաձիգներու անցնելու պահուն, երբեք կառքեր խորտակուեցան, բայց այս պատիկ վնաս անմիջապէս նորոգուեցաւ։ Զօրահանդէսէն ետքը արուած հացկերոյթին, հանրապետութեան նախագահն, բաժակաճառով մը, ըսաւ որ երկիրը գիտէ թէ խաղաղութիւնն, հաստատամտութիւնը, խոհեմութիւնն ու ազգասիրութիւնը կրնան շահեցնել անկեղծ բարեկամութիւններ։ արդար վստահութիւն զոր երկիրն ունի իւր կարողութեանց վրայ, խաղաղութեան երաշխիք մ'է։ բանակը կ'ամրապնդէ այդ վստահութիւնը։ ինք (Պ. Քառնո) շնորհակալութիւն կը յայտնէ յանուն հայրենեաց Ֆրանսայի։ Այս խօսքեր ջերմապէս ծափահարեցան։ Զինուորական կցորդաց մեծ մասը ներկայ էին այս նախաճաշին։

—

ՓԵԹԵՐՍԲՈՒՐԳ, 18.—կը հաստատեն թէ ոսկեդրամի երաշխաւորութեամբ 25 միլիոն ռուբլի գանձատոմս շրջաբերութեան պիտի երթայ վաղը։

—Պաշտօնական օրաթերթը կը հրատարակէ երկու Կայսերական Ուրբաններ։ մին կ'արգիլէ ցորեանի արտածումն Անդրկովկասէն ի Պարսկաստան։ միւսը կը ջնջէ արտաթեալ ալքոլին համար մաքսային վարչութեան եւ տուած դուստրը։ Այս ուրբաններ նպատակ ունին ժողովրդեան պարէնն ապահովել։

—

ՄԱՏՐԻՏ, 18.—կը հաստատեն թէ կառավարութիւնն ընդուներ է բրուսական Մավգեր հրացանը սպանիական բանակին մէջ։

—

ՖՈՒՌՆԻԷԻ ԳՈՐԾԱԿԱՑՈՒԹԻՒՆԷՆ

ՊԵՐԼԻՆ, 18 սեպտ.—Գերման լրագիրք միաձայնութեամբ կը հաստատեն Ֆրանսական ռազմափորձերուն կատարեալ յաջողութիւնը։ Մասնաւորապէս իրենց ուշադրութեան առարկայ կ'ըլլայ թնդանօթաձիգ զօրութիւնը։ Մեծ դերը ուտիւք կը խօսին անոր վրայ։ հեծելազօրքը ոգեւորութեան կը կարօտի։ հետեւակազօրքը բացարձակ նշանաւոր է։ զարմանալի տոկունութիւն մը ցուցած է։ Վերջապէս կը յայտնեն թէ մատակարարական սպասը կատարեալապէս կազմակերպեալ վիճակ ունի։

—

ՓԱՐԻԶ, 18.— Պերլինի և Լոնտոնի լրագիրներու ի նորոյ հրատարակած լուրց հակառակ, հաստատուած է թէ Զարը, Ռուսիա դառնալու համար, Պերլինէ չպիտի անցնի։

—

ՓԵԹԵՐՍԲՈՒՐԳ, 18.—Երմտական նախարարութեան պաշտօնեայներէն Պ. Պէր (?) արտաքուստ ինքնասպան ռուս առևտրականն նաւախուս մը կազմելու։ Օրինագիծը քիչ ատենէն պիտի հրատարակուի։

—Սակարանի լրագիրը կը հաստատէ թէ Գերման մամլոյ անդադար յարձակումներն ընդդէմ ռուս սեպհականութեան, ռուսպի գնոյն անկման վրայ չահագրգիռութիւն ընող դրամատանց կողմէ կաշառեալ լրագիրներէ կը բխին։ յիշեալ լրագիրը կը նշանակէ մանաւանդ Քէօլնի Զայտունգը, որուն ամբողջ մէկ երեսը կը պատկանի Պերլինի Հիւսիս Լեվի դրամատան։

—

ՆԻՍ, 18.—Կարիպալտիի յիշատակարանին բացումը պաշտօնապէս հոկտեմբերի 4ին որոշուած ըլլալով, հրաւիրագիրերը ցրուեցան։ Այլ Մատիթիմի գաւառապետը Փարիզ կը գտնուի՝ ձեռք առնուելիք վերջին կարգադրութեանց մասին համաձայնելու համար նախարարին հետ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա 7 Սեպտեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱՐԳՈՅ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ		108 3/4
3 » Բարիզի	»	23 30
Օսմանեան Քոնսոլիտէ		
Երէկ երեկոյ գոց. [Միտց.	Սերի]	19 17
Բերսայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ		19 16 1/2

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԻ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,439 944
ՀԱՍՈՒՑԹ 1890 ՏԱՐԻՈՅ 2,488,197

ՆՈՐԹՀՐԸՆ ՀԵՆՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,975 500
ՀԱՍՈՒՑԹ 1890 ՏԱՐԻՈՅ 1,048,800

Ընկերութիւնս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր դնով, և իրենց ցոյց տուած Դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ դումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի դէպքին համար մինչև ցարդ տուած Քսանին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼԻՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 — ՄԱՐԻԹԱՅՄ — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս ի'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամադրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գ. անայարկ թիւ 22 և 22 կ. ամենայնիներն, առ. ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Է. Պոլսոյ վերոյիշեալ Երեք Ընկերութեանց

ՊԱՊ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ ԻՂԱՆ

Նիզամիյէ էրզագ անպարը իչուն միւպայեա օլունամագ օյան 25,000 գբեկ զեյթունպա օլ մըգտար սօղանքն իլուլը ռուսինին 7 ինճի ճումա իրթէսի կիւնի պիլ միւնագասա գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնի 400 տէ 5 թէնգիլի գապալ օլունամաղը ճիւճէթլէ իթասընա թալիպ օլանլարընը մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տարիչսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

5 Իլուլ 1891 Նո. 9 2—3

Էվրօբա եիւն իրլիկիտէն Տէրսաատլթ իմալի գրմբզը պէյթան արշունը ճէտիւտ 300,000 պէհէր արշունը ճէտիւտի 6 փարա 35 ռանթիմ։

Էվրօբա իմալի սիճակ գուզլա տէրիսի ատէտ 30, պէհէրի 80 գուրուշ։

Պիր սէնէ գարիքնատա ատրամիանէ անապարընտա լիւզուս մը մըգտար իմալ իթտիրիլէճէք ավանի նիւհասիյէ ճաճրէթի։

Զարգա չէքիլմիշ ավանի իւճրէթի պէհէր գրեէի ճէտիւտի 3 գուրուշ գուրուշ։

Զարգա չէքիլմիշիշ ավանի նիւհասիյէ իւճրէթի պէհէր գբեէի ճէտիւտի 35 փարա։

Նիզամիյէ էլպիսէ վէ սէրամիանէ անապարը իչուն միւպայեա վէ իմալ իթտիրիլէճէք օյան պայատէ մուրագգամ տէօրթ գաչէմ էշնա Փիլաթը մուրագգամէլէրի իլէ Թալիպլերի էօհլանիսէ օլուլ իլուլը 9 ընճը կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասարը իբրա օլունարագ մէգբիւր կիւնտէ գարարը գաթիլէրի վիրիլէճէկինտէն իթասընա վէ իրթէսի կիւնի 100 տէ 5 թէնգիլինէ թալիպ օլանլարընը մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիյէ տարիչսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

5 Իլուլ 1891 Նո. 10 2—3

Նիզամիյէ էրզագ անպարը իչիւն միւպայեա օլունամագ օյան 75000 գբյեէ չէքէրին իյլուլը ռուսինին 10ընճը չարչէնպիկ կիւնի պիլ միւնագասա գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն վէ իրթէսի կիւնի թէգարրիւր իտէճէք Փիյաթընտան 100տէ 5 թէնգիլի գապալ օլունամաղընը. տան իթասընա թալիպ օլանլարընը մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիյէ տարիչսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

4 Իլուլ 91 Նո. 8 3—3

VICHY

ՍԷՆԴ-ԵՈՐԻ ԱՂԲԻՒՐ

կամ ԼԱՌՈՍ ՍԷՆԴ-ԵՈՐ, գեղագոյն, Բլուս Լիւքա Գիւի

Ամէնէն թարմն և հետեւաբար ամէնէն կազդուրինն և փոխադրութեան մէջ ամէնէն նուազ անպայմանելին, գերեզմնոց դարման ընդդէմ լեարգի, ստամոքսի և մէջքի հիւանդութեանց, աւազի և լոյծաղաւի. Գինն է 50 շիշոց սընտուկը 20 ֆրանք։ Կեղծերէն զգուշանալու համար, իւրաքանչիւր շիշի պիտակին վրայ գտնուելիս սա սոսրոս-գրութիւնը

Ն. Լեֆրան Ֆ. Ժորժ

ԱԼ-Ճ

ԿՆԴՐ. ԴԵՂԱՎԱՃԱՌԻ ԵՒ ՀԱՆՐԱՅԻՆ
64 ՋԵՐՈՒՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՔ 10—13

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նաբթուան երթեւեկութիւնը

Բշ. 9/21 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ. 10.23 Ալէքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակ, ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէանի մօտերը։
Գշ. 11.23 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամը 11ին։
Դշ. 11/23 Սուրհանդակ դէպի Փոքր Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Եշ. 12.24 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Ազգ.—Սկսած 0/22, երեւշաբթի օրը կ պուլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորք Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին թրիքալի, պէյրութ, իսպիա, և Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւուն։ 10

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐՍԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԵՔԵՆԱԿԱՆ ՇԻՆՈՒԹԵԱՆՑ ԵՒ ՁՈՒԼԱՐԱՆ

ՆԱԽԿԻՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՍԷՔ ԵՂԲԱՐՑ, ՏԱՐՄՇԹԱՏ

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆՔ
ՋԱՂԱՑԳԵՂԵՐՈՒՆ ՇԻՆՈՒԹԻՒՆՔ
Կը հասատուին ցորեն և հանգոյցին նիւթեր ալիւր յատուկ լաղացքներ, Բրինձ կեղծելու գործիքներ. Գարի փեղեկոյ և մաքրող ալրերք. Ակսսոյ մեքենայք
ՇՈՒՇԵՇԱՐՔ ՄԵՔԵՆԱՑՔ
Քիանով մը և բաղարջեալ գրութեան հանմամար յոյժ նուազ ոյժ ապառելու եղանակաւորութեամբ։
Կիսաչոր մանաւշ, սրուեանական երկաթուղիք։
ՑՈՐԵՆԻ ՇՇԵՆԱՐԱՆՔ
ՋՐՀԱՆՔ

ԹՈՒՄԱՆՑՄՐԻՆՔ
Ըստ գերմանական կամ ամերիկեան դրութեան (Սիլէր)։
ԱԳԻՒՆՆԱՐԱՆ ՋՈՏԵՆՔՄՐԻՆՔ
Ագիւսարանք կը հասատուին Շրխանաւոր փոռց համար երկաթեղէնք
Ագիւսարանի մեքենայք
Շոգենաւերէն ապրանք պատրաստող վերամբարձ մեքենայք
Շարժուն վերամբարձք, փոխադրիչ մեքենայք։
ՊՏՈՒՏԱԿԱՆՔՆԵՐ ԵՒ ՋՐԱՐԱՇԽԱՆԱՆ ԱՆՆԻՒՐ
Ջրաչխանական վերամբարձք, Լրաբաչխանան յարժիչ մեքենայք։

Աշքարհի ամէն երկրաց մէջ կը գրկուին. սակագինը՝ ծրի, պայմանները յոյժ գիտացուցիչ են եւ վճարմունք գիւրին։

Ընդհ. Նորկայ ացուցիչ Ֆ. ՍԷՐԻՆԿՍՀԱԼԶ, Կ. Պոլիս, Կալաթա, Սէլանի և Իզմիր, 28։

ՊՏՈՒՂ ԼՈՒՕՐԻԶ ԵՒ ՁՈՎԱՅՈՒՅԻԶ

ԽԻՍՏ ԱԽՈՐԺԱՀԱՄ

TAMAR INDIEN GRILLON

ՓԱՐԻԶ, Է. ԿՐԻՅԼՕՆ, 33, Արշիվ փողոց և դեղարանաց մէջ։ 33, rue de Archives

Ընդդէմ ՓՈՐՀԱՐԻԹԵԱՆ Արիւներթութեան, գլխացաւի, մաղձի, անախորժութեան, ստամոքսի և աղեաց անհանգստութեան

Սարքուածքիս անուն գրեալ

Գեղեցիկ Աստուածուհի մը՝ Գեղեցիկ Մարդ մը

ԿԵՆԱՑ, ԱՃՈՒՄՆ Լ ԳԵՂ ՄԱՁԵՐՈՒՆ։

ՄԻԼՐՈՅ

ՄԱՔՈՒԵՐՈՒՆ ՄԵԾ ՀԱՏԻՒ ՆԻՄՈՊՈՒԼՈ

Իրապէս իրենց առջի թարմ գոյնին կը դարձուցնէ ճերմակած կամ գունաթափ մազերը. Կը դադրեցուցնէ անոնց թափիլը. Կը մաքրէ գլուխը, կը վերջացուցնէ թեւիր, ու մազերուն նոր կեանք, աճումն, փայլ ու գեղեցկութիւն կուտայ։

Կը վաճառուի երկու չափով՝ մեծ շիշերու մէջ։

Ֆիլիաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Դարիզ ու Նիու Եօրք։

Մեծաքանակ վաճառում Պոլիս Բ. և Հ. Քիւչիւքեան եղբարց դեղարանը եէնի ճամի փողոց Թ. 18 և ի Ղալաթիա Եիւքսէք քափտրըսի խանն Բարուանայի քով։

Փոքրաքանակ վաճառում ի Պոլիս Բ. և Հ. Քիւչիւքեան եղբարց դեղարանը՝ կամուրջի դիմաց Թիւ 17, և ի Բերա Մեծ փողոց Թիւ 433, Իզմիտի անուշահոտութեանց վաճառատունը։ 2218

ՁԵՐՄԱԿ ԱԿԹԱՅՆԵՐ

Առողջապահութիւն Բերնի

ՊՈԹՈՅԻ ՁՈՒՐԸ ‖ EAU DE BOTOT

Կը պահպանէ ակռայները, կը պնդէ ընդերքը, կը զովացնէ բերանը։

ՓՆՏՌԵԼ ԲԱՌ ՊՈԹՈՅԻ ՁՈՒՐԸ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ՝ 17, Ռիւ տը լա Բէյ, ԲԱՐԻԶ.
Ասկից առաջ՝ 229, Սէնդ-Օնօրէ
ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ ԲՈԼՈՐ ՀՈՏՈՎՃԱՌԱՑ ՊՈՎ

Հարցնել նաև Պոթոյի վինկարը ՏԸ ԹՈՒԱԼԷԹ, Նրբութեամբ և բոլորովք դեղարանց.
2203 Կը գտնուի ի Կ. Պոլիս, Պօն Մարշէն, 354, Մեծ փողոց Բերայի

THE BRITISH AND FOREIGN

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ

Դրամագլուխ անգլ. ոսկի 1,340,000
Պահեստի դրամ » » 600,000

Այս ընկերութիւն, որ 25 տարիէ ի վեր այնքան հանրածանօթ եղած է մայրաքաղաքիս մէջ, Universal ընկերութեան հետ ձուլուեցաւ։ Այժմ աշխարհիս սոսկ ծովային ապահովագրական ընկերութեանց մէջ ամէնէն զօրաւորն է և իր գիրքով հասարակութեան ի'ընծայէ ուրիշ ամէն ընկերութենէ աւելի ապահովութիւն։

Մասնաւորապէս նպաստաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ ապրանքներ, դրամադրարներ, յանձնարարեալ ծրարներ, և, շոգենաւերի, առագաստանաւու, թիմ տարի և երկաթուղւոյ միջոցաւ, խիստ չափաւոր գիներով։

Աւելի տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք դիմեն Պոլիս, Բիւշիւք Աչքը Լիֆլնտի խան։

32 Գործակալ, ԷՏՎԱՐՏ ՊԱՐՖԻԼՏԻ

ՇԻՐՔԻԹԻ ԽԱՅՐԻՅԻՒ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՑԱԿ 6

1891 ՕԳՈՍՏՈՍԻ 10 ՇԱԲԱԹ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ 9 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ ԲԾ.

Վոսփորէն Հարաւ ելնող շոգենաւեր	Գոմոսրքէն Արեւելք ելնող շոգենաւեր
11 30 Պէպէք Արեւմ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիկ.	12 30 Պէշիկ. Օ. Թաք. Արեւմ. Պէպէք Ր. Հիսար Մերքեն. Եէնիք. Թարպ. Պէյոյ. Մէսարպ. Եէնիմ.
11 30 Եէնիմ. Մէզ. Պէզիրգեան. Թար. Եէնիք. Մերկ. Ր. Հիսար Պէպէք Արեւմ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիքթաշ	1 35 Պէշիք. Օրթ. Աբեւմ. Պէպէք Ր. Հիսար Պոյճ. Եէնիք. Թարպ. Պէյոյ. Մէզպ. Եէնիմ.
11 30 Վանիք. Զէնկէլ. Պէյլեր. Գուզկ.	1 30 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլերպ. Զէնկլաբ. Վանիք. Գանալ. Ա. Հիսար Գանիճ. Զուգուգլը Բաշպ. Պէյոգ, Թարպ. Պէշյա. Մէզրպ. Եէնիմահալլե
11 30 Պէյգօզ. Բաշպ. Զուգդ. Գանիլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկ.	2 20 Պէշիք. Օրթաք. Աբեւմ. Պէպէք Ր. Հիսար Մերկ. Եէնիք, Թարպ. Պէյոյ. Մէզարպ. Եէնիմ.
12 — Ր. Ա. Գավաթ Եէնիմ. Մէզպ. Պէշիքթաշ. Թարպ, Եէնիք. Մերկ. Ր. Հիսար Պէպէք Աբեւմ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք.	2 30 Գաւաթ. Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյոյ Զէնկլաբ. Աբեւմ. Գանտ. Ա. և Ր. Հիսար Գանիճ. Մերկ. Եէնիք. Բաշպ. Պէյգ. Թարպ. Պէշիքթաշ. Մէզարպ. Եէնիմ.
12 30 Պէշիքթաշ. Թարպ. Պէյ. Բաշպ. Զպգէր. Գանիճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք, Զէնկ. Պէյլերպ. Գուզկէմ. Պէշիք.	3 — Պէշիքթաշ. Օրթաք Գուզկ. Աբեւմ. Պէպէք Ր. Հիսարը Մերկեօն Եէնիքեայ Թարպ. Պէշյա. Մէզարպ. Եէնիմ.
1 — Եէնիմ. Մէսարպ. Պէշիքթաշ. Թարպ. Եէնիք. Մերկ. Պոյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք Աբեւմ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք.	3 0 Պէշ Օրթ. Եէնիք. Թարպ. Պէյ. Մէսարպ. Եէնիմ.
1 — Պէյգ. Բաշպ. Եէնիք. Զպգէր. Գանիճ. Պոյաճ. Ր. Ա. Հիսար Գանտիլ. Աբեւմ. Զէնկլաբ. Պէյլ. Օրթ. Գզկ. Ճ. Իսկիլեար Պէշիք. Գասպարթաշ	3 30 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլեր. Զէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանիճեան Զուգգ. Բաշպաչնէ Պէյգոզ Թարպ. Պէյգ. Մէզպ. Եէնիմ.
1 30 Եէնիմ. Մէսար. Պէշիքթաշ. Թարպ. Պէյգօզ Բաշպ. Զպգէր. Գանճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Զէնկ. Պէյլեպ. Գզկեմ. Պէշիք.	4 15 Պէշիկ. Օրթաք. Գուզկ. Աբեւմ. Պէպէք Ր. Հիսար Պէշիքթաշ
2 — Եէնիմ. Մէսար. Պէշյա. Թարպ. Եէնիք. Իսթէն. Մերկ. Ր. Հիսար Պէպէք Աբեւմ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիքթաշ	4 45 Իւսկ. Պէշիք. Գզկեմ. Օրթաք. Պէյլերպ Զէնկլաբ. Աբեւմ. Գանալ. Ա. Ր. Հիսարը Գանիճ. Զպգէ. Մերկեօն
2 45 Եէնիմ. Մէզարպ. Պէշ. Թարպ. Պէյգօզ Բաշպ. Զուգդ. Գանիճ Ա. Հիս. Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պէյլեր. Գուզկ. Իսկսի.	5 5 Իւսկ. Պէշիք. Օրթ. Գուր. Աբեւմ. Պէպէք Ր Հիսար Մերկ. Եէնիք. Թարպ. Պէյլիւ. Մէզպ. Եէնիմ. Ր. Ա. Գավաթ
3 15 Եէնիմ. Մէզպ. Պէշիւք. Թարպ. Եէնիք. Աթէն. Մերկ. Պոյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք Աբեւմ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիքթաշ	6 — Գաւաթ. Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթաք. Աբեւմ. Պէպէք Ա. Ր Հիսար Մերկ. Եէնիք Պէյգոզ Բաշպ. Պէյ. Մէսարպ Եէնիմ.
3 50 Եէնիմ. Մէսարպ. Պէշիւք. Թարպ. Պէյգօզ Բաշպ. Զուգ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Զէնկ. Պէյլեր Գուզկ. Պէշիքթաշ	7 — Պէշիք Օրթ. Գուզկ. Եէնիք. Թար. Պէյգ. Մէսարպ. Եէնիմ.
4 15 Եէնիմ. Մէզարպ. Պէշիւք. Թարպ. Եէնիք. Սթէնեա Մերկեօն Պոյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք Աբեւմ. Գուրչ. Օրթաք Պէշիքթաշ	7 15 Պէշիք. Իւսկ. Գուզկուճ. Օրթաք. Պէյլեր Զէնկլ. Աբեւմ. Գանտ. Ր. Հիսար Պոյաճ. Գանիճեա Եէնիք. Թարպ. Պէշիւք. Մէզպ. Եէնիմ.
4 45 Իսկ. Պէշիք. Գզկեմ. Օրթաք. Պէյլերպ Զէնկլաբ. Աբեւմ. Գանալ. Ա. Ր. Հիսարը Գանիճ. Զպգէ. Մերկեօն	8 20 Պէշիք. Աբեւմ.
5 5 Իսկ. Պէշիք. Օրթ. Գուր. Աբեւմ. Պէպէք Ր Հիսար Մերկ. Եէնիք. Թարպ. Պէյլիւ. Մէզպ. Եէնիմ. Ր. Ա. Գավաթ	8 30 Պէշիքթաշ Օրթ. Աբեւմաս. Պէպէք Ր. Հիսար Մերկ. Եէնիք. Թարպ. Պէյգ. Մէսարպ Եէնիմ
6 — Գաւաթ. Իսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթաք. Աբեւմ. Պէպէք Ա. Ր Հիսար Մերկ. Եէնիք Պէյգոզ Բաշպ. Պէյ. Մէսարպ Եէնիմ.	9 15 Պէշիկ. Օրթաք. Գուրչ. Աբեւմ. Ր. Հիսար Պոյաճ. Եէնիք. Պէյգոզ Թարպ. Պէշիկ. Մէզարպ.
7 — Պէշիք Օրթ Գուզկ. Եէնիք. Թար. Պէյգ. Մէսարպ. Եէնիմ.	9 35 Պէշիք. Իսկ. Գուզկ. Օրթաքէյ Պէյլերպ Զէնկլեք. Աբեւմ. Գանալ. Ա. Ր. Հիսարը Գանիճ. Մերկ. Եէնիք. Բաշպ. Պէյգոզ
7 15 Պէշիք. Իսկ. Գուզկուճ. Օրթաք. Պէյլեր Զէնկլ. Աբեւմ. Գանտ. Ր. Հիսարը Պոյաճ. Գանիլեա Եէնիք. Թարպ. Պէշիւք. Մէզպ. Եէնիմ.	10 15 Պէշիքթաշ Օրթաք. Գուրուչ. Աբեւմ. Պէպէք Ր. Հիսար Պոյաճ. Մերկեօն Եէնիքեայ Թարպ. Պէշյա Մէզարպ. Եէնիմ.
8 20 Պէշիք. Աբեւմ.	10 5 Գաւ. Գուզկ. Պէյլեր. Զէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանիճեան Զուգգ. Բաշպաչնէ Բաշպ. Պէյգ. Թար. Մէզ. Ր. և Ա. Գավաթ
8 40 Պէշիք. Աբեւմ.	11 15 Ուղղակի Աբեւմուտքիւղ.
9 — Պէշիքթաշ. Թարպ. Պէյ. Բաշպ. Զպգէր. Գանիճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պէյլերպ. Գուզկէմ. Պէշիք.	11 20 Պէշիքթ. Օրթաք. Աբեւմ. Պէպէք Ր. Հիսար Մերկ. Եէնիք. Թարպ. Պէյգ. Մէսարպ Եէնիմ
9 20 Եէնիմ. Մէզարպ. Պէշիւք. Թարպ. Եէնիք. Սթէնեա Պոյաճ. Ր. Հիսար. Աբեւմ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիկ	11 10 Իսկ. Գուզկ. Պէյլեր. Զէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանիճեան Զուգգ. Բաշպ. Պէյգոզ
9 50 Եէնիմ. Մէսարպ. Պէշիւք. Թարպ. Եէնիք. Մերկ. Ր. Հիսար Պէպէք Սրեւմ. Օրթ. Պէշ.	11 30 Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլեր. Զէնկ. Գուր. Վանիք. Պէպէք.
10 15 Եէնիմ. Մէսարպ. Պէշյաք. Թարպ. Եէնիք. Մերկ. Օրթ. Պէշիք.	12 — Պէշիք. Օրթաք. Աբեւմ. Մերկեն. Եէնիք Թարպ. Պէշիւքտերէ
10 45 Եէնիմ. Մէսարպ. Պէշիւք. Թարպ. Եէնիք. Փոյաճ. Ր. Հիսար Աբեւմ. Գուրչմ Օրթաք. Պէշիք.	
10 40 Եէնիմ. Մէսարպ. Պէշիւք. Թարպ. Պէյգոզ Բաշպ. Զպգէր. Գանիճ. Ա. Հիսար Գանտ. Զէնկլաբ. Պէյլերպ, Գզկեմ. Իսկսի.	
10 45 Աբեւմուտ գիւղեն ուղղակի կամուրջ.	
11 15 Մէսարպ. Պէշիւք. Թարպ. Եէնիք. Պոյաճ. Աբեւմ. Օրթաք. Պէշիքթաշ	
11 55 Աբեւմ. Օրթ. Պէշիք.	

Լ'ԻՒՆԻՕՆ L'UNION

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

Հաստատեալ ի Փարիզ, իւր կեդրոնավայրն, Պանք փողոց, 15

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԾԻՒՂ ՀԻՄՆԵԱԼ 1828ԻՆ

Դրամագլուխը	Փր. 10,000,000
Պահեստի դրամ	» 6,700,000
Գանձելի ապահովագին (Բոնֆ)	» 63,770,000
1890ի հասոյթք	» 15,000,000
Հրդեհի ՀԵՏԱՍՈՒՑ վճարուած	» 160,570,000

Պ. Պ.
Ա. Տ'ԷՇԵՊԱԼ, ն-թագին երեսփոխան, Նախկին վարիչ Ֆրանսական Պանքային, Նախագահ Ֆրանսական Հարաւային երկաթուղւոյ ընկերութեան, ՆԱԽԱԳԱՀ
Ս. ՄԱԼԷ, Մալէ եղբարց դրամատունէն, Նախագահ «Բարի-Լիոն-Մէտիթերրանէ» եր կաթուղւոյ ընկերութեան, Նախագահ Օմ. կայս. Պանքային, ԴԵՐ-ՆԱԽԱԳԱՀ ԻՒՆԻՕՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ.
Թ. ՕՏԼՈՒԻ, Նախկին դրամատեր, Նախագահ Վիքէյ Մօնթմանճի և Էքզինպքի ածխահանաց Ընկերութեան։
Ս. ՀԻՒՐՍԷՆ, Նախագահ Մեւլուզինի Ծովային Ապահովագրական ընկերութեան։
ՀՐԴԵՀԻ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ — Պ. Պ. ՇԱՌԼԸ ՌՕՊԻՐ. Նախկին պետական խորհրդական, ՏՆՕՐԷՆ Պառօն Ժ. ՍԸՌԻԶ, Նախկին ելմտական քննիչ, ԴԵՐ-ՏՆՕՐԷՆ

Պ. Պ.
Ս. ՁԷՅՄՍԸՆ, Հօթինկեր և Ընկ. դրամատեարց տունէն։
Ֆ. ՄԻՇՕ, Նախկին Նախագահ Սէնի Առեւտրական Դատարանին, վարիչ Ֆրանսական Պանքային, վարիչ Ֆրանսական Հիւսիսային երկաթուղւոյն։
Հ. ՄԻՐԱՊՕ, Միրապօ Բաբար, Բիւրարի և Ընկ. դրամատեարց տունէն։
Ա. ԹԻՒՐՆԷՅՍԸՆ, Լանտի երկաթուղւոց Ընկերութեան վարիչ։
Ա. ՎԷՐՆ, Վէրն և Ընկ. դրամատեարց տունէն, վարիչ Ֆրանսական պանքային, տեսուչ Ֆրանսական Հիւսիսային երկաթուղւոց ընկերութեան, վարիչ Օմ. պանքային։
ԿԵՆԱՑ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ — Պ. Պ. ԱԼՊԻՐ ՖՈՒ, Տնօրէն ԷՕԺԷՆ ԼԸ ՍԷՆ, Դեր-Տնօրէն

ԿԵՆԱՑ ԾԻՒՂ ՀԻՄՆԵԱԼ 1829ԻՆ

Դրամագլուխը	Փր. 10,000,000
Պահեստի դրամ.	» 93,8
Կենաց համար վճարուած	» 59,000,000
Ապահովագրեալ գումարը	» 243,580,000

Ընկերութեան դրամատեարը ի Կ. Պոլիս. ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆԳԻԱ

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Մասնաւոր Տնօրէնն Կ. Պոլսոյ, ՍԻՄՈՆ ՔԱՅՍԷՐԼԵԱՆ, Կալաթա, Մահմուտիէ փողոց, Քամանտօ Պանգային դիմաց, Երամեան խան, Թիւ 2